

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Podniky a podnikání v regionálním rozvoji
**Enterprises and entrepreneurship in regional
development**

Ladislav Apoštol

Cheb 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Podniky a podnikání v regionálním rozvoji“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Cheb dne

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval panu Dr. Ing. Jiřímu Hofmanovi, vedoucímu práce, za jeho cenné rady, připomínky a vstřícný přístup.

Zvláštní poděkování patří mé rodině, a to především za podporu během mého studia.

Obsah

Úvod	8
1 Základní pojmy	10
1.1 Region a regionalizace	10
1.2 Podnikání a podnikatel	10
1.3 Malé a střední podniky	11
1.4 Regionální rozvoj	12
2 Teorie regionálního rozvoje	13
2.1 Neoklasické teorie	14
2.1.1 Lokalizační teorie	14
2.1.2 Sektorové modely	15
2.2 Teorie jádro-periferie - keynesiánské období	16
2.2.1 Teorie exportní základny	16
2.2.2 Teorie růstových pólů	17
2.3 Strukturalistický přístup	17
2.3.1 Teorie mezoekonomiky	18
2.4 Institucionální směry	18
2.4.1 Teorie výrobních okrsků	19
2.4.2 Teorie učících se regionů	19
2.5 Aplikace teorií v MSP	19
3 Situace malých a středních podniků v ČR.....	21
3.1 Vývoj počtu	21
3.2 Zaměstnanost.....	22
3.3 Ekonomické ukazatele	23

3.4	Zahraniční obchod.....	24
3.5	Inovace	25
4	Výzkum regionu SO ORP Cheb	26
4.1	Vymezení regionu	26
4.2	Analýza faktorů regionálního rozvoje.....	26
4.2.1	Poloha	26
4.2.2	Obyvatelstvo	27
4.2.3	Občanská vybavenost	29
4.2.4	Ekonomika a průmysl	31
4.2.5	Dopravní infrastruktura.....	33
4.2.6	Životní prostředí	34
4.2.7	Technická infrastruktura	35
4.2.8	Cestovní ruch	37
4.3	SWOT analýza	37
4.4	Aktéři regionálního rozvoje	39
5	Dotazníkové šetření.....	40
5.1	Metodika	40
5.2	Vyhodnocení	40
5.2.1	Působení MSP v regionu (otázka č. 1).....	40
5.2.2	MSP jako zdroj pracovních míst (otázka č. 2).....	41
5.2.3	MSP jako finanční zdroj (otázka č. 3)	42
5.2.4	MSP jako pozitivum pro regionální rozvoj (otázky č. 4, 5)	43
5.2.5	MSP jako zdroj atraktivity (otázky č. 6, 7).....	45
5.2.6	MSP a sponzorství (otázka č. 8)	47
5.2.7	MSP jako negativum pro obec (otázky č. 9, 10).....	48

5.2.8 MSP jako součást strategie obce (otázky č. 11, 12, 13).....	49
Závěr	51
Seznam obrázků	55
Seznam tabulek	56
Seznam zkratk	57
Seznam použité literatury	59
Seznam příloh.....	62

Úvod

Vážený čtenáři/čtenářko, právě se Vám do ruky dostala bakalářská práce s názvem „Podniky a podnikání v regionálním rozvoji“. Hlavním předmětem této práce je zhodnocení činnosti malých a středních firem v rámci regionálního rozvoje.

V současnosti je ve světě významným trendem globalizace, díky které se naše planeta, v jistých směrech, stále zmenšuje. Za velice významné jsou považovány velké firmy, tzv. nadnárodní korporace, které prakticky vládou světové společnosti. Nikdo z nás si již nedokáže představit svět bez produktů významných gigantů, jako jsou např. McDonald's, Coca-Cola a další. Mohlo by se zdát, že důležitost malých a středních podniků proto není nikterak markantní. Opak je ovšem pravdou. Velké podniky se často soustředí jen na stěžejní činnost svého podnikání. To je důvod, proč kolem sebe potřebují mnoho dodavatelů. Právě malé a střední podniky jsou významnými subdodavateli velkých firem. Jejich velikost a množství determinuje vysoký význam pro společnost i ekonomiku. Představují podstatnou část zdrojů zaměstnanosti. Zpravidla jsou v blízkém kontaktu se svými zákazníky a díky tomu se lépe přizpůsobují aktuálně požadovaným potřebám a požadavkům. Organizační struktura bývá, oproti velkým firmám, štíhlejší. Doba potřebná pro reakci na změny je proto mnohem kratší.

Proces globalizace propojuje různé části světa, ale na druhou stranu existují také oblasti, které jsou díky tomuto trendu ještě více odříznuty. V současnosti je svět rozdělen na mnoho územních celků dle jejich zvláštních charakteristik. Důraz je kladen na regionální rozvoj, který je důležitý pro rozvinuté i rozvojové země. Ve vyspělých státech se jedná o zlepšení kvality života, zatímco v zaostalých zemích jde o zajištění alespoň základních potřeb obyvatel. Právě v chudších regionech, které velké firmy nepovažují za lákavé, mohou malé a střední podniky hrát důležitou roli a být výhradním prostředkem zajišťujícím rozvoj území.

Cílem této práce je zjistit, zda jsou malé a střední podniky významné z hlediska regionálního rozvoje. Autor se zaměřil na zhodnocení konkrétního regionu, resp. správní oblasti města s rozšířenou působností, dále jen SO ORP Cheb. Vychází z hypotézy, že tyto podniky jsou významné a ve značné míře podporují rozvoj daného území.

Práce je rozdělena na celkem pět částí. V první kapitole jsou vysvětleny základní pojmy, které autor považuje za stěžejní pro danou problematiku. Druhá část je zaměřena na teorie regionálního rozvoje. Snahou je zjistit, zda jednotliví autoři v rámci svých teorií zmiňují také význam malých a středních podniků. Třetí kapitola charakterizuje působení malých a středních podniků v České republice. Autor analyzuje počet těchto subjektů, jejich význam pro zaměstnanost, vliv na národní ekonomické ukazatele, účast v zahraničním obchodu a úroveň tvorby inovací. Předposlední kapitola představuje vybraný region - SO ORP Cheb. Autor žije v regionu celý život, a proto v této části využívá nejen externí prameny zastoupené odbornou literaturou a regionálními dokumenty, ale také vlastní znalosti o území. Zkoumány jsou faktory mající vliv na regionální rozvoj. Mezi ně patří poloha, obyvatelstvo, občanská vybavenost, ekonomika a průmysl, dopravní a technická infrastruktura, cestovní ruch. Celkový potenciál a nedostatky jsou shrnuty ve SWOT analýze. Poslední kapitola je věnována analýze výsledků dotazníkového šetření. Snahou v této části je zjištění názorů osob, které v daném regionu žijí a zároveň vykonávají správu jednotlivých obcí.

1 Základní pojmy

Následující kapitola je zaměřena na vymezení základních pojmů, které jsou stěžejní z hlediska tématu této práce. Čtenáři se seznámí s pojmy region, regionalizace, podnikání, podnikatel, malý a střední podnik a regionální rozvoj.

1.1 Region a regionalizace

Literatura nabízí několik definic. Není možné vybrat si jednu a používat jí univerzálně. Obecně lze ale konstatovat, že všechny definice označují region jako zeměpisnou oblast, na kterou díky určitým vlastnostem můžeme nahlížet jako na samostatný objekt. Jsme tedy schopni tuto oblast porovnávat s jinými. [3] Např. počet obyvatel regionu X je dvakrát vyšší než počet obyvatel regionu Y.

Metodiku, dle které region vymežíme, nazýváme pojmem regionalizace. Existují dva základní přístupy. Těmi jsou homogenní a funkční vymezení. První způsob charakterizuje území, pro které existují společné znaky. Stačí, aby existoval pouze jeden jediný společný znak. Např. vytyčení regionů dle podobné míry nezaměstnanosti či společné samosprávy apod. Druhý způsob klade důraz na sledování ekonomických vazeb mezi jednotlivými subjekty. Jedná se o regiony, v jejichž rámci jsou vazby mezi subjekty výrazně intenzivnější oproti vazbám mimo tento region. [3]

Z geografického hlediska jsou regiony v ČR vymezeny následujícím způsobem:

- regiony soudržnosti (tzv. NUTS 2)
- kraje (tzv. NUTS 3)
- okresy
- správní obvody obcí s rozšířenou působností (tzv. SO ORP)
- obce [8]

1.2 Podnikání a podnikatel

Dle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, je podnikání definováno jako samostatná výdělečná činnost provozovaná na vlastní účet a odpovědnost

živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Osoba, která tak činí je se zřetelem k této činnosti považována za podnikatele. [17]

Při definování pojmu „podnikání“ můžeme vycházet z několika hledisek - ekonomického, psychologického, sociologického a právního. Právní hledisko již bylo objasněno. Ekonomické pojetí podnikání lze vymezit jako proces, při kterém podnikatel využívá ekonomické zdroje tak, aby docílil zvýšení jejich původní hodnoty. Z psychologického pohledu je podnikání prostředkem, díky kterému si chce podnikatel něco splnit, něčeho dosáhnout či si něco vyzkoušet. Sociologické pojetí definuje pojem jako hledání způsobu pro optimální využití zdrojů, tvorbu pracovních míst a příležitostí. Jedná se tedy o vytváření ekonomického blahobytu pro všechny zainteresované subjekty. [11]

1.3 Malé a střední podniky

Na území ČR se pojetí podniku s příchodem tržní ekonomiky změnilo. V minulém režimu sice existovaly instituce, které jsme označovali jako podniky, ale s dnešním podnikáním neměly příliš společného. Centrálně řízená ekonomika preferovala pouze plnění úkolů stanovených z vyšších pozic. Dnes je podnik obecně chápán jako „*instituce vzniklá k výkonu podnikatelské činnosti, tedy institucionalizované podnikání*“. [10, s. 5]

Definice MSP vychází z nařízení evropské komise, která charakterizuje tři základní kritéria: počet zaměstnanců, velikost ročního obratu a bilanční sumu roční rozvahy, resp. velikost aktiv. Na základě kritérií jsou MSP děleny do třech podskupin - mikropodniky, malé podniky a střední podniky. Mikropodniky zaměstnávají do 10ti osob, obrat a hodnota aktiv nepřesahují částku 2 miliony eur. Malé podniky disponují počtem zaměstnanců do 50ti osob, roční obrat a majetek nepřesahují částku 10 milionů eur. Za střední podniky jsou považovány takové, které zaměstnávají méně než 250 osob, roční příjem nepřesahuje částku 50 milionů eur a majetek má hodnotu do 43 milionů eur. [19]

1.4 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj jako takový determinuje určitou míru subjektivnosti. Definice pojmu by měla být stanovena pro jednotlivý region a čas zvlášť. Zároveň by také měla být stanovena kritéria pro účely hodnocení daného rozvoje. [18]

Ministerstvo pro místní rozvoj definuje regionální rozvoj jako „*růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel.*“ [8, s. 13]

Pod pojmem „regionální rozvoj“ si je tedy možné představit komplex procesů, ke kterým dochází uvnitř regionu v rámci pozitivních sociálních, ekonomických, environmentálních a dalších změn. Tyto pozitivní změny mají jak kvantitativní, tak i kvalitativní charakter. Například vybudování dopravních sítě je kvantitativní změnou, zatímco zlepšení dopravní infrastruktury a obsluhy regionu představuje změnu kvalitativní. [26]

2 Teorie regionálního rozvoje

Existují dvě základní členění teorií regionálního rozvoje. Těmito směry jsou konvergenční a divergenční teorie. Každý z nich nahlíží na problematiku rozvoje jiným způsobem. Společným východiskem jsou tzv. regionální disparity. Regionální disparitu chápeme jako „*rozdílnost nebo nerovnost znaků, jevů či procesů majících jednoznačné územní umístění (lze je alokovat ve vymezené územní struktuře) a vyskytují se alespoň ve dvou entitách této územní struktury.*“ [15, s. 9] Za regionální disparitu ovšem nepovažujeme rozdíly, které vyplývají z rozmanitosti podmínek jednotlivých regionů. Například kvalita života v městských či venkovských oblastech, ve kterých se výhody a nevýhody navzájem vyvažují. [8] Zastánci konvergenční teorie neboli teorie rovnováhy považují regionální rozvoj za proces, při kterém se regionální rozdíly přirozeně snižují. Na druhé straně příznivci divergenční teorie neboli teorie nerovnováhy předpokládají, že při rozvoji se regionální disparity prohlubují. [1] Není možné určit, který směr je správný. Existuje řada přístupů i výzkumů prokazujících tendenci ke konvergenci, avšak také řada těch, které poukazují na zvyšující se nerovnost mezi regiony. [16]

J. Sucháček ve svém článku doplňuje, že tendence regionálního rozvoje je závislá na celé řadě faktorů, kterými mohou být např:

- rozdílné definice rovnosti (konvergence) a nerovnosti (divergence)
- různá sociálně-ekonomická úroveň mezi srovnávanými oblastmi
- existence významných rozdílů ve sférách, které značně ovlivňují regionální rozvoj, avšak jejich kvantifikace je velice obtížná
- charakter období a délka období realizace analýzy [16]

I přes výše uvedené problémy, které konvergenční-divergentní pojetí nabízí, lze teorii považovat za velice vhodnou, a to především pro její jednoduchost. [16]

Jednotlivé teorie regionálního rozvoje vychází ze základních ekonomických škol. Následující dělení a obsah vychází především z publikace J. Blažka a D. Uhlíře. Snahou je doplnit jejich poznatky o informace převzaté od jiných autorů.

2.1 Neoklasické teorie

Neoklasická teorie je založena na mikroekonomické teorii, jejímž předmětem je zejména analýza chování aktérů na trhu, např. jedinců, domácností a firem. Předpokladem jsou jednoduché principy, mezi něž patří dokonalá informovanost, neomezený přístup k výrobním faktorům, dokonalá konkurence apod. [14]

2.1.1 Lokalizační teorie

Jestliže mluvíme o teoriích regionálního rozvoje, pak lokalizační teorie můžeme považovat za jejich předchůdce. Vyznačují se výrazně neoklasickým přístupem s cílem identifikovat faktory mající vliv na umístění ekonomických aktivit a na základě těchto aktivit vysvětlit rozmístění ekonomiky v prostoru. První pokusy o použití teorie v praxi pochází už ze 17. století. V rámci lokalizační teorie lze rozlišit čtyři teoretické směry. Prvním z nich je objasnění důvodů, na základě kterých jednotlivé firmy rozhodují o své lokalizaci. Ve spojitosti s tímto směrem byly definovány tzv. lokalizační faktory, jejichž autorem je A. Weber. [1] Mezi ně patří například naleziště surovin, dostatečné množství kvalifikované pracovní síly a dopravní náklady.

Předmětem druhého směru je zkoumání vzájemné závislosti podniků při jejich lokalizačním rozhodnutí. Za zastávce tohoto směru můžeme uvést H. Hotellinga, který se částečně odklonil od neoklasických předpokladů dokonalé konkurence. Hotelling věřil, že byť i ten nejmenší podnik se přirozeně snaží získat monopolní postavení, alespoň na malém území. Hotellingův model předpokládá, že cena produktu je tvořena náklady na dopravu a výrobu, které hradí spotřebitel - to způsobuje pokles poptávky. Z tohoto důvodu konstatoval, že s rostoucí vzdáleností klesá poptávka. [1]

Východiskem třetího směru bylo behaviorální paradigma a vyzdvižení měkkých faktorů percepce, lokalizace a rozhodování. Tento směr se snažil o realističtější pohled a zahrnoval také úvahy o subjektivním vnímání aktérů. V teoriích přetrvávají neoklasické myšlenky, a to i přes snahu se od nich oprostit. [1]

Poslední směr můžeme označit jako teorii regionální rovnováhy. Cíl je jednoznačně nejambicióznější, totiž vysvětlení uspořádání ekonomiky jako celku v prostoru. [1]

V rámci lokalizačních teorií bychom se měli zaměřit na aglomerační úspory. Pojem zavedl A. Weber a jedná se o zvláštní typ vnějších úspor. Ty byly již předtím definovány A. Marshalllem. Princip spočívá v dosažení úspor na základě existence dalších aktérů, tedy jedná se o úspory, kterých podnik nedosahuje interně. [20] Umístění více firem v rámci jednoho prostoru umožňuje sdílet kvalifikovanou pracovní sílu, šířit technologii a využívat specializovanou strukturu a dodavatele. [1] Nejvyšších úspor dosahují podniky, které jsou schopny inovovat a zároveň získávají i externí inovace. Dokonce i firmy, které samy neinovují, mohou těchto úspor dosáhnout. Předpokladem jsou existence inovujících podniků v okolí a schopnost tyto inovace absorbovat. Aglomerační úspory ve své podstatě snižují náklady. Firmy, které je realizují tak získávají konkurenční výhodu. [20]

2.1.2 Sektorové modely

Účelem vzniku těchto modelů bylo vysvětlení hospodářského růstu a rozdílů mezi regiony. Oba pracují na základě nereálných předpokladů, které jsou typické pro neoklasické teorie. [1]

Ačkoliv se příliš netýkají malých a středních podniků, jsou zde zmíněny z důvodu pochopení principu konvergence. Základem je předpoklad, že územní disparity nakonec zmizí díky prostorové mobilitě výrobních faktorů, které vybalancují produktivity ve všech regionech. [15]

Jednosektorový model

V jednosektorovém modelu existují tři základní příčiny rozdílného objemu produkce mezi regiony. Těmi jsou rozdílná tempa růstu kapitálu, technického pokroku a pracovních sil. Předpokladem je, že meziregionální migrace produkčních faktorů směřuje na nejvýhodnější území - pracovní síly migrují do regionů s nejvyššími mzdami a kapitál směřuje do míst s nejvyšším výnosem. Z modelu vyplývá, že pracovní síla a kapitál migrují proti sobě a tím dochází ke snižování disparit. [1]

Dvousektorový model

Dvousektorový model uvažuje existenci dvou sektorů, které mohou mít rozdílnou úroveň produktivity. Export produkčních faktorů do sektoru s vyšší produktivitou může zapříčinit růst objemu produkce regionu. Ve dvousektorovém modelu, na rozdíl od jednosektorového, může migrace pracovních sil i kapitálu probíhat stejným směrem až do doby, kdy dojde k dosažení stavu rovnováhy. Dalším rozdílem je skutečnost, že různé regiony mohou mít odlišnou specializaci exportních sektorů, což může mít za následek zvýšení meziregionálních disparit v tempech růstu, a to především díky rozdílům v technologickém pokroku různých odvětví. [15]

2.2 Teorie jádro-periferie - keynesiánské období

Ve 30. letech 19. století nastala hospodářská krize, která dle neoklasického přístupu neměla vůbec nastat. Tato skutečnost umožnila rozvoj keynesiánské koncepce. Typické jsou názory, že do regionálního vývoje se musí zasahovat tak, aby se neprohlubovaly regionální rozdíly. [16]

Na rozdíl od neoklasického pojetí, keynesiánské chápání regionálního rozvoje zdůrazňuje význam poptávky. Předpokladem jsou existence nerovnováhy na trhu a objem poptávky, resp. vývoj exportu regionů. Přestože se keynesiánská ekonomika žádným způsobem nesoustředí na regionální problémy, stala se základem pro řadu teorií zabývajících se regionálním rozvojem. [1]

2.2.1 Teorie exportní základny

Autor D. C. North založil teorii na předpokladu vnějších impulzů. Dominantní roli hraje význam exportu. Úspěch regionu závisí na schopnosti zaměřit se na produkci úspěšné exportní komodity. Faktory mající vliv na produkci takové komodity vychází z faktorů definovaných lokalizační teorií. [1]

Jako příklad můžeme uvést situaci ve Spojených Arabských Emirátech z druhé poloviny 20. století. Tehdejší světová poptávka po ropě zapříčila markantní regionální rozvoj tohoto státu na Arabském poloostrově. Úspěch byl podmíněn především díky komparativní výhodě prezentované nalezištěm ropných ložisek.

Východiskem teorie je rozdělení ekonomiky do dvou hlavních sektorů. Primární sektor zahrnuje odvětví produkující služby a zboží určené k vývozu za hranice regionu. Druhý sektor pak tvoří obslužná odvětví zabezpečující fungování základního sektoru. [1]

North konstatoval, že:

- definice regionu by měla vycházet z území se společnou exportní základnou
- míra ekonomického růstu je přímo úměrná úspěšnosti exportu zboží za hranicí regionu
- exportní faktor určuje absolutní i relativní příjem a tím je ovlivněn rozvoj i atraktivita regionu [1]

Jiní autoři tuto teorii kriticky zpochybňují, a to především kvůli existenci mnoha dalších faktorů regionálního rozvoje. Řada z nich nepovažuje roli exportu za nejvýznamnější a nesouhlasí tak s dominancí, která mu byla přiřazena v Northově teorii. [1]

2.2.2 Teorie růstových pólů

Autor F. Perroux se nezabýval poptávkou, ale spíše celkovou produkcí. Region je chápán jako centrum, ve kterém se soustředí dominantní aktivity (koncentrace určitého typu odvětví). Předmětem zkoumání pak bylo propojení tohoto dominantního centra se subdodavateli lokalizovaných na periferii. Definována jsou tedy hnací a hnaná odvětví. Z teorie vyplývá, že pokud centrum dynamicky roste, pak roste i zázemí. Tento výrok lze použít i z opačné strany. Roste-li zázemí, pak i centrum prospívá. [3]

Nerovnoměrný vývoj je považován za samozřejmost, protože není možné, aby docházelo k růstu všude a ve stejné míře. Zajímavostí je, že Perrouxova teorie je aplikována v teoriích regionálního rozvoje, avšak on sám uvažoval velmi abstraktně. [14]

2.3 Strukturalistický přístup

Rozdíly v regionálním rozvoji regionů jsou považovány za klasický projev kapitalismu. Zásah státu je neúčinný, protože jeho působení neřeší příčiny, ale pouze následky. [1]

2.3.1 Teorie mezoekonomiky

Autor S. Holland považuje velké firmy za nejvýznamnější subjekty na trhu. Podle něj tvoří zvláštní sektor, tzv. mezoekonomiku. Obavy plynou z rostoucí lobbovací síly, která je na multinárodní úrovni. Suverenita dává těmto podnikům specifické možnosti boje s konkurencí i daňových úniků. Autor upozorňuje na skutečnost, že velké firmy využívají nejlevnější pracovní sílu v rozvojových zemích. Následkem je ztráta jediné výhody problémových regionů ve vyspělých státech - levná pracovní síla. Další problém představuje jejich rozsáhlá síť poboček. Díky nim tyto firmy vykazují nejvyšší zisky v zemích, kde je příznivá daňová zátěž. Důsledkem těchto úniků je omezení rozvoje regionů, ve kterých byly zisky ve skutečnosti generovány. Podle Hollanda svádí malé a velké firmy nerovný boj. Velké firmy považuje za jediné instituce, které jsou schopné financovat vlastní vývoj a dané inovace implementovat. Tento názor popírají existující zkušenosti z praxe, např. z oblasti informačních technologií a biotechnologie, kde řada inovací vznikla zásluhou malých firem. Je však pravda, že mnoho malých firem není schopno své inovace implementovat, a tak je raději odprodají nadnárodním korporacím. [1]

2.4 Institucionální směry

Klíčový význam je přisuzován interakcím mezi jednotlivci, skupinami jednotlivců i ekonomickými aktéry na jedné straně a institucemi na straně druhé. Výstupem je formování vztahů mezi hlavními aktéry, které ovlivňují regionální rozvoj. [7]

Institucionální směry zahrnují tři problémové oblasti, kterými se jiné ekonomické teorie vůbec nezabývají. Jedná se o:

- oblast technologie a technologické inovace
- oblast pojetí firmy
- oblast institucí

2.4.1 Teorie výrobních okrsků

Předpokladem je vertikální dezintegrace výroby, což znamená rozdělení činností velkého podniku do většího počtu samostatných malých firem. [14]

Rozvoj regionu je podmíněn mimořádně vysokým podílem a dynamickým růstem malých a velmi malých podniků, a to především z důvodu jejich specifického způsobu spolupráce, blízkosti v prostoru a aglomeračních efektů. Malé firmy a sdružení malých firem jsou pokládány za nejdůležitější aktéry regionálního rozvoje. [16]

Malé podniky jsou schopny pružně reagovat na změny ve vývoji poptávky a měnící se požadavky na malosériové či módní zboží. Úzká mezipodniková kooperace malých firem má za následek dosažení velkých úspor z rozsahu. [1]

2.4.2 Teorie učících se regionů

Za zdroj konkurenceschopnosti jsou považovány vědomosti, schopnost se vzdělávat a vytvářet podmínky, které podporují tvorbu inovací. Regionální rozdíly jsou zapříčiněny rozdílnou schopností se učit a inovovat. [16]

Znalosti jsou chápány jako strategická „surovina“, která je společně s ochotou učení důležitá pro nepřetržité inovace. Ty se netýkají pouze nových oborů a technologií, ale také tradičních odvětví.

Autoři teorie považují území za síť vztahů s dalšími firmami a institucemi, což je východiskem potenciálu učení a inovací. Diferenciace regionů je způsobena rozdílnými povahami vztahů různých regionů. [1]

2.5 Aplikace teorií v MSP

Malé a střední podniky jsou zmiňovány v teoriích regionálního rozvoje spíše nepřímo. Velikost firmy je východiskem pouze pro dvě teorie. Teorie výrobních okrsků považuje malé firmy za podmiňující faktor regionálního rozvoje, zatímco teorie mezoekonomiky vyzdvihuje dominantní význam velkých podniků. Ostatní teorie lze také aplikovat v rámci problematiky MSP.

V lokalizačních teoriích se zkoumá, jak podnikatelé rozhodují o své lokalizaci. Z hlediska MSP se jedná o velice důležité rozhodnutí. Velké firmy často disponují dostatečným kapitálem a v případě nepříznivých podmínek mohou své výrobní haly a pobočky přesunout do jiného regionu. MSP jsou však finančně omezené a nevhodná lokalizace může mít negativní vliv na jejich existenci. V této souvislosti bychom měli zdůraznit význam lokalizačních faktorů. Čím vyšší je koncentrace MSP v regionu, tím se také zvyšuje možnost realizace vnějších úspor, resp. aglomeračních úspor. Tyto podniky často neinovují a ani nejsou schopné vyvíjet nové technologie. Díky aglomeračním efektům však mohou zdokonalovat svou činnost a tím i zvýšit konkurenceschopnost. Vysokou úroveň konkurenceschopnosti MSP považujeme za důležitý indikátor dlouhodobě úspěšného rozvoje regionu. [12]

Teorie exportní základny podmiňuje rozvoj regionu existencí exportních odvětví. MSP v České republice představují významný podíl na zahraničním obchodu. Dominují především v oblasti služeb.

Teorie růstových pólů zmiňuje hnací a hnaná odvětví. Daří-li se jednomu, pak i druhé prosperuje a naopak. MSP mohou být součástí jak dominantního centra, tak i subdodavatelů na periferii.

V teorii učících se regionů jsou MSP zahrnuty ve vztazích mezi firmami a institucemi, což determinuje schopnost učení a inovací.

3 Situace malých a středních podniků v ČR

Problematika MSP spadá do kompetence ministerstva průmyslu a obchodu. Tento institut považuje MSP za nezastupitelnou složku české ekonomiky, a to z důvodu jejich společenského a podnikatelského významu spjatého s regiony, ve kterých působí. [27] Z důvodu značného národohospodářského přínosu představují MSP v české ekonomice významné aktéry rozvoje. Díky svému vysokému počtu se podílejí na tvorbě velkého množství pracovních míst, na generování HDP a stávají se také významnými subjekty při mezinárodních obchodních operacích. [9] V. Vojík ve své publikaci doplňuje, že kdyby nebylo malých a středních podniků, pak by celosvětová ekonomická krize měla mnohem silnější a větší následky. [13]

Ekonomický přínos MSP plyne především ze schopností: *pomáhat zmírňovat negativní důsledky strukturálních změn, působit jako dodavatelé velký podniků, vytvářet pracovní příležitosti při nízkých kapitálových nákladech, rychleji se adaptovat na požadavky a výkyvy trhu při nízkých kapitálových nákladech, napomáhat podnikatelskými aktivitami rychlejšímu rozvoji menších měst a obcí, podporovat rozvoj strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionů.* [9, s. 12]

Specifickou vlastností MSP je, že jsou obvykle vlastněny tuzemskými subjekty, což determinuje jejich těsnou vazbu na region, ve kterém působí. Podniky v této kategorii prezentují místní kapitál. Přínosy plynoucí z jejich činnosti tak v dané oblasti zůstávají. Zaručeným způsob, jak ekonomicky oživit region, představuje podpora rozvoje MSP v regionu. [11]

3.1 Vývoj počtu

Jak již bylo zmíněno v první kapitole, před rokem 1989 soukromé podniky, jak je známe dnes, neexistovali. Porevoluční období představovalo boom soukromého podnikání. Zasloužil se o to zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, který jako první vytvořil právní rámec pro provozování soukromého podnikání. [2]

Tab. č. 1: Procentuální podíl MSP na počtu ek. subjektů v letech 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl MSP	99,83	99,84	99,84	99,85	99,83
z toho FO	77,89	76,79	76,07	80,01	77,28
z toho PO	22,11	23,21	23,93	19,99	22,72

Zdroj: vlastní zpracování a propočty dle dat ČSÚ, 2015

Na celkovém počtu ekonomických subjektů v České republice tvoří MSP drtivou většinu. K 31. 12. 2013 působilo na našem území celkem 1 124 910 MSP, což představuje 99,8% podíl na celkovém množství firem. Nejčastěji se jedná o drobné podniky, které podnikatelé provozují ve formě živnosti. Na celkovém segmentu MSP tvoří přibližně tři čtvrtiny. Ačkoli se počet PO v roce 2013 meziročně zvýšil, souhrnně došlo oproti roku 2012 k poklesu MSP o 18.308 subjektů. [27] Z tabulky číslo jedna je zřejmé, že podíl MSP v roce 2013 poprvé od roku 2009 poklesl.

3.2 Zaměstnanost

Tab. č. 2: Procentuální podíl MSP na zaměstnanosti v období 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl MSP	61,14	60,58	59,91	61,74	59,96

Zdroj: vlastní zpracování a propočty dle dat ČSÚ, 2015

Rozvoj sektoru malých a středních firem je v mnoha regionech nositelem zaměstnanosti. Pro MSP jsou zdrojem pracovní síly uvolněné velkými firmami. [11] Pracovní uplatnění v MSP nacházejí jak lidé v pracovně-právním vztahu, tak i OSVČ. Kromě OSVČ a běžných zaměstnanců existuje také zvláštní skupina, která zahrnuje pracující majitele obchodních společností. Ti sice nejsou ve společnosti na základě pracovního poměru, ale práce ve firmě je jejich hlavní činností. Do této specifické skupiny dále patří spolupracující členové domácnosti a zaměstnanci pracující mimo pracovně-právní vztah, tedy na dohody o provedení práce (DPP) a dohody o pracovní činnosti (DPC). Podíl skupiny zahrnující OSVČ, zmíněné majitele firem, spolupracující členy domácnosti a zaměstnance pracující na dohody tvoří přibližně 30% zaměstnanosti v MSP. [22]

Podíl všech zaměstnanců MSP na celkové zaměstnanosti tvoří stabilně kolem 60%. V roce 2013 činil počet zaměstnanců MSP 1 782 000, což oproti roku 2012 znamenalo snížení o 93 000 osob. [27]

3.3 Ekonomické ukazatele

Výkony

Tab. č. 3: Procentuální podíl MS na výkonech v období 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Výkony	52,76	51,74	49,66	50,01	51,35

Zdroj: vlastní zpracování a propočty dle dat ČSÚ, 2015

Výkony si lze představit jako součet obchodní marže (rozdílu mezi tržbami za prodané zboží/služby a náklady vynaloženými na prodané zboží), tržeb za prodej vlastních výrobků/služeb, změny stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby a aktivací. [22]

V roce 2013 došlo, oproti roku 2012, ke zvýšení výkonu MSP o 96.772 mil. Kč. Souhrnně představovaly částku ve výši 4.314.975 mil. Kč. [27] Podíl MSP na všech výkonech se stabilně pohybuje okolo 50%.

Účetní přidaná hodnota

Tab. č. 4: Procentuální podíl MSP na účetní přidané hodnotě v období 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Účetní přidaná hodnota	53,99	54,23	54,02	56,14	54,79

Zdroj: vlastní zpracování a propočty dle dat ČSÚ, 2015

Účetní přidaná hodnota představuje rozdíl mezi výkony a výkonovou spotřebou. [22]

Účetní přidaná hodnota vytvořená MSP v roce 2013 se meziročně zvýšila o 940 mil. Kč. Činila tak 1.396.068 mil. Kč. Podíl MSP na celkové účetní hodnotě oproti roku 2012 poklesl o 1,35 procentního bodu. [27] Podíl tohoto ukazatele dlouhodobě představuje více než polovinu na celkové hodnotě.

Mzdové náklady

Tab. č. 5: Procentuální podíl MSP na mzdových nákladech v období 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Mzdové náklady	55,24	54,39	53,38	54,73	52,85

Zdroj: vlastní zpracování a propočty dle dat ČSÚ, 2015

Podíl MSP na mzdových nákladech v roce 2013 činil téměř 53%. Při porovnání tohoto podílu s počtem zaměstnávaných osob je zřejmé, že oproti sektoru velkých firem jsou mzdy v sektoru MSP výrazně nižší.

Průměrné měsíční mzdy v MSP v roce 2013 dosáhly výše 21.343 Kč. Meziročně došlo ke snížení. V porovnání s celostátním průměrem, který byl stanoven na 24.213 Kč, je hodnota nižší o 11,85 procentního bodu. [27]

Investice

Tab. č. 6: Procentuální podíl MSP na investicích v období 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Investice	61,07	63,70	59,85	56,51	55,24

Zdroj: vlastní zpracování a propočty dle dat ČSÚ, 2015

Investice MSP se v roce 2013 meziročně snížily o 31.738 mil. Kč a činily tak 312.385 mil. Kč. Podíl MSP dosáhl hodnoty 55,24% a i v tomto případě se jednalo o meziroční pokles.

MSP jsou z hlediska investic v nevýhodné pozici. Důvodem je jejich slabá ekonomická síla, což předurčuje velice obtížný přístup ke kapitálu. [11] Finanční instituce nejsou ochotny půjčovat prostředky firmám, které považuje za rizikové. Tuto nevýhodu částečně zmírňují podpory vytvořené z evropské i národní úrovně.

3.4 Zahraněční obchod

Z hlediska zahraničného obchodu mají MSP stále větší význam. Absolutní hodnoty ukazují, že import i export MSP každoročně roste. Převažuje podíl na celkovém dovozu, který v roce 2013 činil 58,4%. Podíl na celkovém importu pak tvořil 53,6%. [27]

3.5 Inovace

Inovační firma je taková, jejímž hlavním předmětem podnikání je realizace projektu nového produktu do fáze tržního umístění. [5]

MSP si běžně nemohou dovolit najímat špičkové vědce a manažery. [11] Z toho plyne omezenost MSP, jelikož tvorba, plánování a zavádění inovačních strategií jsou předností zkušených vývojových a řídicích pracovníků.

I když jsou MSP považovány za reprezentanty řady inovací, obvykle jde o inovace nižšího řádu. [11]

V ČR převažuje podíl MSP, které neprovádí žádné inovační aktivity. Inovující MSP se věnují technickým (produktovým) i netechnickým (organizačním, marketingovým) inovacím přibližně ve stejné míře. Technicky inovující podniky při procesu inovací často kooperují se zahraničními partnery. Nejvýznamnější roli z hlediska podpory inovací MSP hrají finanční dotace EU a dotace od vlády ČR. [27]

4 Výzkum regionu SO ORP Cheb

V předešlých kapitolách jsme se věnovali regionálnímu rozvoji a MSP především z teoretického a statistického hlediska. Následující část je zaměřena na malé a střední podniky v konkrétním regionu, kterým je správní oblast města s rozšířenou působností, resp. SO ORP Cheb. Cílem této kapitoly je analyzovat sledovaný region, především faktory mající vliv na regionální rozvoj území.

4.1 Vymezení regionu

SO ORP Cheb je oblast Karlovarského kraje, kterou tvoří celkem 21 obcí, z nichž 5 má statut města. Jedná se o obce: Dolní Žandov, Františkovy Lázně, Cheb, Křižovatka, Libá, Lipová, Luby, Milhostov, Milíkov, Nebanice, Nový Kostel, Odrava, Okrouhlá, Plesná, Pomezí nad Ohří, Poustka, Skalná, Třebeň, Tuřany, Velký Luh a Vojtanov. Statut města mají Františkovy Lázně, Cheb, Libá, Skalná a Plesná.

Z hlediska Blotevogelovi typologizace regionů zahrnuje SO ORP Cheb prvky charakterizující deskriptivní i normativní region. Obyvatelé této oblasti ve velkém počtu dojíždí do škol, za prací a službami do spádového města Chebu. V tomto případě se tedy jedná o deskriptivní - nodální region. Na druhé straně je tato oblast vymezena politickým rozhodnutím a funguje jako administrativně-správní jednotka. Z tohoto pohledu se jedná o region normativní. [1]

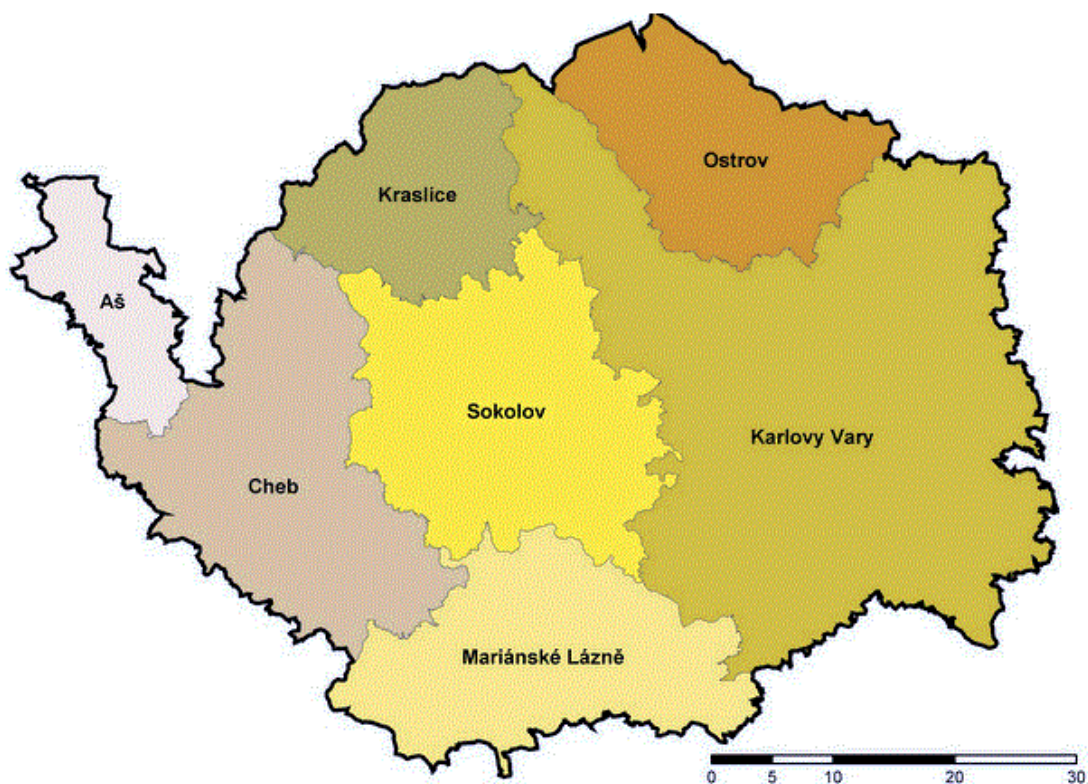
4.2 Analýza faktorů regionálního rozvoje

4.2.1 Poloha

Region se rozprostírá v Karlovarském kraji na západě České republiky. Rozlohou 497 km² představuje druhý největší ze sedmi správních obvodů v kraji. Region sousedí na východě se správními oblastmi Kraslice, Sokolov, Mariánské Lázně, na severu se správními oblastmi Aš a dále tvoří státní hranici se SRN - na severu a západě.

V regionu se nachází 4 silniční, 2 železniční, mnoho turistických a cyklistických hraničních přechodů.

Obr. č. 1: Mapa rozdělení Karlovarského kraje dle SO ORP

Zdroj: ČSÚ, 2015

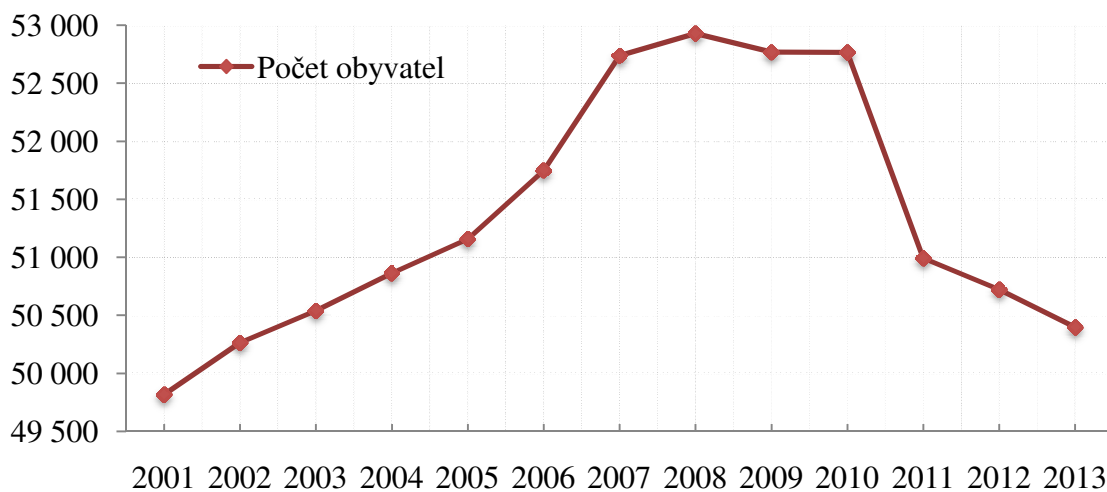
4.2.2 Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel

Současný počet obyvatel (k 31. 12. 2013) činí 50 396 osob.

Vývoj počtu obyvatel byl na začátku milénia příznivý, jelikož měl až do roku 2008 rostoucí charakter. Nejvíce obyvatel v regionu sídlilo v roce 2008 - celkem 52 927 osob. Od roku 2009 se počet obyvatel každoročně snižuje.

Obr. č. 2: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Cheb v letech 2001 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2015

Migrace obyvatel

Region čelí úbytku obyvatel stěhováním, což znamená, že počet vystěhovalých převyšuje počet přistěhovalých. Negativní demografický vývoj probíhá v regionu od roku 2009.

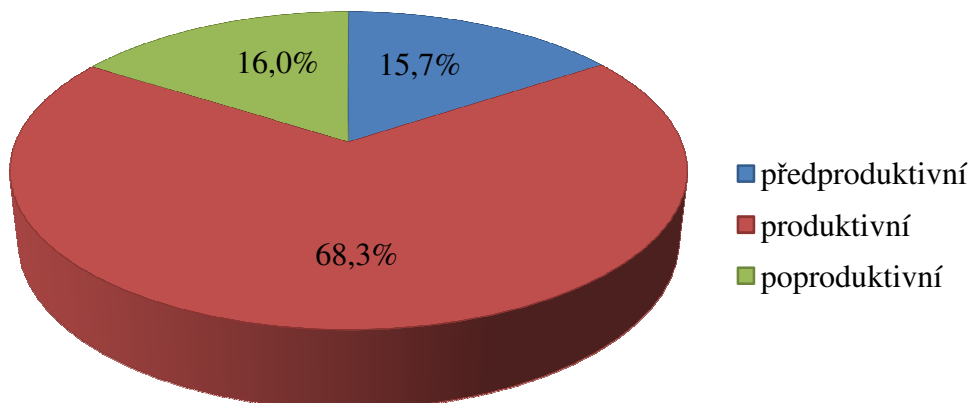
Struktura obyvatel

Na území převažuje obyvatelstvo v produktivním věku. Avšak nepříznivý je dlouhodobý trend rostoucího indexu stáří, který prezentuje podíl mezi počtem osob starších 65 let a počtem osob mladších 14 let.

V současnosti v regionu sídlí:

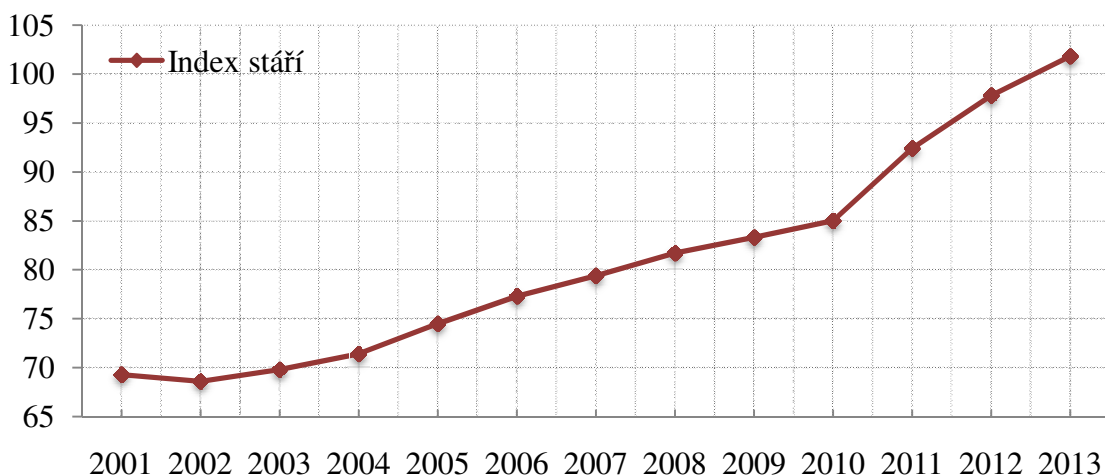
- 7 918 osob v předproduktivním věku
- 34 414 osob v produktivním věku
- 8 064 osob v poproduktivním věku

Obr. č. 3: Struktura obyvatel regionu

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2015

Obr. č. 4: Vývoj indexu stáří v regionu v letech 2001 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2015

4.2.3 Občanská vybavenost

Školství

V regionu jsou zastoupeny instituce poskytující všechny úrovně vzdělání. Nejvyšší koncentrace vzdělávacích institucí je v Chebu. Nachází se zde všechny SŠ v regionu - Gymnázium, Svobodná chebská škola, ISS Čeb, SZŠ a VOŠ Čeb. Nabídka

středoškolských oborů je pestrá - 2 gymnazijní obory a 24 oborů v případě SOŠ. Dále je zde VOŠ při SZŠ Cheb, pobočka FEK ZČU v Plzni, konzultační středisko CŽV PEF ČZU a několik soukromých jazykových škol. Ve městech Františkovy Lázně, Cheb a Luby jsou také ZUŠ. [28]

Vzhledem k demografickým změnám mají problém především malé obce. Ve školách nemají potřebný počet dětí. Rodiče často posílají své děti do větších měst, protože se domnívají, že vzdělávací instituce jsou v nich lépe vybaveny. Druhým důvodem je, že dojíždí do těchto měst za prací - mohou tak děti vozit s sebou a být jim více nablízku. To je důvod, proč některá města mají nedostatečnou kapacitu. Největším problémem je kritická přeplněnost MŠ.

Zdravotnictví a sociální služby

V oblasti poskytování zdravotní péče je jistě nejdůležitější spádové město Cheb. Koncentruje se v něm většina zdravotnických zařízení - ordinace praktických lékařů, specialistů, mnoho lékáren, jediná nemocnice v regionu, transfuzní stanice, léčebna dlouhodobě nemocných aj. V souvislosti se zvyšujícím se indexem stáří v této oblasti, hrají organizace poskytující sociální služby stále důležitější roli. Lze předpokládat, že vývoj struktury obyvatelstva bude pokračovat ve stárnocím trendu a počet uživatelů těchto služeb ještě vzroste.

Obce v regionu nespolupracují v otázkách sociálních služeb a zároveň většina z nich nemá zpracovaný komunitní plán pro tuto problematiku. Problémy v těchto otázkách řeší starostové jednotlivých obcí na místní úrovni. [28] Téměř všechny sociální organizace a sdružení sídlí v Chebu a Františkových Lázních. Obyvatelé tedy musí dojíždět za sociální péčí do těchto měst.

Z tabulky v příloze A je zřejmé, že kromě místních organizací, působí v oblasti také mnoho sociálních institucí se sídlem mimo region.

Sport a kultura

Za účelem zajištění spokojenosti obyvatel kteréhokoliv regionu je důležité, aby existovala sportovní a kulturní zařízení, která by umožnila smysluplné využití

volného času místních obyvatel. Místa, kde mohou lidé strávit příjemný čas, a to buď sami nebo s rodinou či přáteli.

Do této oblasti ve velké míře přispívají školy, domy dětí a mládeže, kulturní domy a různé spolky. Nejvíce volnočasových aktivit je soustředěno na území měst Františkovy Lázně a Cheb.

Region je v tomto směru na dobré úrovni - nachází se zde 19 veřejných knihoven, 2 stálá kina, 2 divadla, 9 muzeí, 3 galerie, 7 středisek pro volný čas dětí a mládeže, 6 koupališť a bazénů (2 kryté), 49 hřišť, 36 tělocvičen (vč. školních), 11 stadionů (8 otevřených, 1 krytý, 2 zimní). [28]

Zejména výstavba moderních a revitalizace již existujících sportovních zařízení v posledních letech přispěly ke zvýšení aktivního trávení volného času zdejších obyvatel. Tato zařízení jsou velkým plusem pro celou oblast. Téměř v každé obci se nejméně jedno sportoviště vyskytuje.

4.2.4 Ekonomika a průmysl

Nezaměstnanost

K 31. 12. 2013 činila míra nezaměstnanosti na území 8,46%, což je hodnota nepatrně přesahující celorepublikový průměr, který činil 8,2%. Obecně lze konstatovat, že menší míru nezaměstnanosti mají větší obce, protože v nich existuje diverzifikovanější nabídka pracovních míst a odpadá nutnost dojíždění. V menších obcích, kde je nabídka práce velmi omezená, musí obyvatelé dojíždět do zaměstnání mimo své bydliště.

Podnikatelské subjekty

Na území působí jak tradiční zaměstnavatelé, tak i nové podniky, které sídlí především na průmyslové zóně v Chebu. Ta je největší průmyslovou zónou v kraji. Vznikla v roce 2005 za účelem přilákání zahraničních investorů a významně pomohla snížit nezaměstnanost. V současné době se dokončuje její rozšíření. Město Cheb si od tohoto rozšíření slibuje vytvoření dalších minimálně 1 000 pracovních míst. [23] Oblibě investorů se těší především díky své poloze v blízkosti SRN. Průmyslový park má výbornou dostupnost hraničního přechodu v Pomezí nad Ohří po severním obchvatu.

Zároveň se kolem města Chebu staví jihovýchodní obchvat, který výrazně usnadní dostupnost hraničního přechodu na Svatém Kříži.

Do skupiny mikropodniků zahrnujeme také ekonomické subjekty bez zaměstnanců. Na celkovém počtu podniků, u kterých byl zjištěn počet zaměstnanců, tvoří MSP 99,9%.

Podíl ekonomických subjektů dle odvětví:

• zemědělství, lesnictví a rybářství	3,5%
• průmysl	9,3%
• stavebnictví	10,0%
• obchod, ubytování, stravování a pohostinství	33,1%

Množství ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců:

• bez zaměstnanců	3 851
• mikropodniky (méně než 9 zaměstnanců)	795
• malé podniky (10 - 49 zaměstnanců)	182
• střední podniky (50 - 249 zaměstnanců)	58
• velké podniky (250 a více zaměstnanců)	3
• nezjištěno	8 286

Těžba nerostných surovin

Z geologického hlediska lze území rozdělit na dvě základní oblasti - chebskou pánev a oblast pod Krušnými horami.

Chebská pánev byla vždy oblastí, kde se rozvíjelo zemědělství. Orná půda zde tvoří více jak polovinu území. V posledních letech je zemědělská výroba na ústupu. V okolí se dříve dařilo těžbě rud, ale v současné době je nejvýznamnější těžba kamene. V Libé a Slapanech se těží čedič, který má jako surovina velký potenciál. Důkazem je jeho stabilní odbyt. Dalšími těženými surovinami jsou jíla, sklářský písek a kaolin. Z důvodu problémů, kterým čelí keramický průmysl, není však význam těchto surovin vysoký.

[28]

4.2.5 Dopravní infrastruktura

Silniční doprava

Po vstupu ČR do EU se v příhraničních oblastech markantně zvýšila vytiženost silnic z důvodu nárůstu množství projíždějících nákladních automobilů. Tamější komunikace nebyly na takový nápor stavěny a výsledkem je špatný stav těchto cest. [28]

Na území regionu nenajdeme žádné dálnice. Existují zde pouze rychlostní komunikace, silnice I., II. a III. třídy a nespočet místních komunikací. Bezsporu nejdůležitější je nedokončená rychlostní silnice R6 (E48) vedoucí z Pomezí nad Ohří do Prahy. Zprovozněné jsou prozatím jen některé úseky. V budoucnu bude tvořit páteřní cestu spojující německou silniční síť s Chebem, Karlovými Vary, Prahou a zbylou částí České republiky.

Pro cestu do SRN lze využít jeden ze čtyř silničních přechodů - Luby / Wernitzgrün, Pomezí nad Ohří / Schirding, Svatý Kříž / Waldsassen, Vojtanov / Schönberg.

Železniční doprava

Do Chebu vede tzv. III. tranzitní železniční koridor, což je označení pro hlavní železniční koridor mezi Mosty u Jablunkova a Chebem. Tento železniční tah prezentuje nejen významný vnitrostátní spojení, ale také tranzitní spojení Žiliny na Slovensku s Norimberkem v SRN. [28] Od roku 2012 jezdí na této dráze moderní vlak Pendolino.

V budoucnosti se počítá se zkvalitněním železničního spojení mezi Chebem a Norimberkem. Vzhledem k již fungujícímu koridoru mezi Chebem a Prahou je česká část této dráhy téměř plně elektrifikována. Zbývá elektrifikovat pouze krátký úsek mezi chebským nádražím a státní hranicí se SRN. Dokončení závisí pouze na rozhodnutí německé strany o modernizaci. [21] Realizace tohoto projektu by usnadnila přeshraniční spolupráci nejen v oblasti dopravy, ale také v oblasti cestovního ruchu.

Letecká doprava

Jediné letiště v regionu leží nedaleko města Chebu. Provozuje ho Chebský Ultralight Club, který sdružuje příznivce létání. [28] Aeroklub pořádá každé dva roky letecký den,

který se těší čím dál větší oblibě místních i obyvatel okolních regionů. Nejbližší mezinárodní letiště se nachází v Karlových Varech a Hofu (SRN).

4.2.6 Životní prostředí

Krajina

Specifický krajinný ráz tvoří rozsáhlé zalesněné oblasti a zvlněná Chebská pánev, ve které se nachází rybníky a malé říčky. Touto pánví také protéká významná řeka Ohře, která pramení v SRN. Ohře přitéká do regionu v oblasti Pomezí nad Ohří a rozlévá se do vodní nádrže Skalka. Jejím největším přítokem je řeka Odava, na které je vybudována přehrada Jesenice. Více než polovinu půdního fondu území tvoří zemědělská půda, čtvrtinu zastupují zalesněné oblasti a zbytek zahrnuje vodní, zastavěné a ostatní plochy. Přírodní prostředí je velice rozmanité a jeho kvalitu dokazují chráněné přírodní rezervace a parky.

Ekologická situace

Území je součástí chebsko-sokolovského bioregionu, který je charakterizován zejména jíly, písky, mnoha podmáčenými oblastmi a smíšenými lesy - zastoupenými především jehličnany v kombinaci s duby. Biogeografická návaznost na Slavkovský les, Krušné hory a Doupovské hory determinuje vysoký význam pro rozšiřování místní fauny a flory. Oblasti evropského významu jsou Soos, Mechové údolí, ramena řeky Ohře a U Sedmi rybníků.

Ochrana ovzduší

Ochrana ovzduší je důležitá pro zachování kvalitního životního prostředí. Přestože zde existuje řada znečišťovatelů, v roce 2013 nedošlo na území k překročení stanovených limitů. [25] Nejvyšší koncentrace subjektů znečišťujících ovzduší je v okolí města Cheb. Kromě velkých zdrojů znečištění jako jsou dopravní prostředky a průmysl, existují také menší zdroje - vytápění domácností, škol, provozoven určených k podnikání atd. Nejčastěji využívaným topivem je fosilní palivo, dřevo, plyn a elektřina.

Seznam největších znečišťovatelů regionu lze nalézt v příloze B.

Ochrana vod

V minulosti zemědělské a průmyslové podniky likvidovali nebezpečné látky nevhodným způsobem, což zapříčinilo znečištění povrchových i podzemních vod. To je dnes označováno výrazem „stará ekologická zátěž“. [25]

Většina území je součástí CHOPAV Chebská pánev a Slavkovský les. Jedná se oblast, která díky svým přírodním podmínkám tvoří důležitou přirozenou akumulaci vod. CHOPAV vyhláší vláda a zákonem č.254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) stanovuje omezení, kterými se fyzické i právnické osoby v těchto oblastech musí řídit.

Mimořádný význam mají Františkovy Lázně, kde se nachází 24 minerálních pramenů.

4.2.7 Technická infrastruktura

Vodohospodářství

Vodovodní potrubí je vybudováno ve všech obcích. Stále však v několika z nich existují části, které vodovod nepokrývá. V těch je zajištěno zásobování pitnou vodou domovními studnami. Podíl obyvatel využívajících veřejný vodovod jako zdroj pitné vody činí 90%.

Mezi hlavní zdroje pitné vody patří povrchové i podzemní vody. Nejvydatnější podzemní zdroj pramení v Nebanicích. Oblast je bohatá na počet vývěřů, pramenů, podzemních i povrchových zdrojů vody - viz. subkapitola životní prostředí.

Tři čtvrtiny obcí jsou připojeny na čističku odpadních vod. Zbývající oblasti zachycují odpadní vody v bezodtokových jímkách. Na kanalizační síť je připojeno zhruba 86% domácností.

Majoritním ekonomickým subjektem, který realizuje výrobu a dodávku pitné vody včetně odkanalizování a čištění odpadních vod na území je CHEVAK Cheb, a.s.

Zásobování elektrickou energií

Napojení na elektrickou soustavu je na dobré úrovni, jelikož je většina obcí připojena na dostatečný příkon elektrické energie. Až na výjimečné výpadky v některých obcích jsou dodávky bez potíží.

Významným dodavatelem elektrické energie je společnost ČEZ a.s., která region zásobuje pomocí páteřového rozvodu VVN z uzlu Vítkov umístěného na území správní oblasti Sokolov.

Plynofikace

Rozvod plynového potrubí na území byl na svém vrcholu zejména na konci minulého století. Důvodem byla především ochrana životního prostředí a zvýšení kvality života obyvatel. Na plynovodní síť je napojeno asi 70% bytů. V současnosti tento typ infrastruktury negativně ovlivňuje vysoká cena plynu. [28]

Telekomunikace

Dnešní standard v této oblasti předpokládá dostatečný signál mobilních operátorů a dostupnost připojení k internetu.

V regionu jsou umístěny 3 televizní vysílače, 43 telefonních ústředen, 33 radiových a 27 základových stanic. [28]

Odpadové hospodářství

V regionu působí dvě firmy svázející SKO - Marius Padersen, a.s. a AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o. Obě společnosti patří mezi největší svého druhu v ČR. Jejich vybavení je z technologického hlediska na vysoké úrovni. Obě firmy sváží obcím také separované složky odpadu, nebezpečný odpad a nabízejí další služby, jako je svoz objemného odpadu, provozování sběrných dvorů a vyvážení veřejných odpadkových košů.

SKO je svážen mimo region na skládku firmy A.S.A. spol. s.r.o. v Tisové. Na území se nenachází větší třídička odpadů a chybí zde také spalovny a zařízení pro energetické

využití odpadů. Na území se nachází čtyři sběrné dvory, ve kterých je možno uložit i nebezpečný odpad. [28]

4.2.8 Cestovní ruch

Díky své poloze a velkému množství historických, kulturních a přírodních památek má území velký potenciál v oblasti cestovního ruchu. Nachází se zde řada vhodných míst pro turistiku, rekreaci a sport. Nejpřitažlivějšími památkami jsou Chebský hrad, Špalíček, hrady Seeberg a Vildštejn, vodní tvrz Starý Rybník, lázeňské město Františkovy Lázně s barokními a renesančními domy, empírovou kolonádou Lučního a Solného pramene. V regionu lze také nalézt přírodní zajímavosti, jako jsou například minerální prameny či národní přírodní rezervaci SOOS. Existují zde unikátní památky lidové architektury, městské a vesnické památkové zóny.

Současným problémem ubytovacích a stravovacích zařízení je jejich zastaralost. Vzhledem k tomu je mnoho těchto zařízení vybaveno nedostatečně, což může odradit potenciální návštěvníky. [28]

4.3 SWOT analýza

Silné stránky

- příhraniční region - výhodná poloha
- dobrá dostupnost německé dálniční sítě
- kvalitní životního prostředí - vodní plochy, lesy, biologicky cenné lokality
- kvalitní podnikatelské prostředí - rozvoj průmyslové zóny
- lázeňské město Františkovy Lázně - významná turistická destinace
- historické a kulturní památky - památkové rezervace, hrady, muzea
- existence aktivně fungujících mikroregionů a Místní akční skupiny 21
- dopravní uzel - železniční koridor, silniční hraniční přechody, sportovní letiště
- pobočky dvou vysokých škol - zdroj kvalifikovaných pracovníků
- mnoho institucí nabízející sociální služby se sídlem mimo region - atraktivita regionu

Slabé stránky

- nedostatečné napojení na síť dálnic ČR
- nedostatečná údržba silnic II. a III. - bariéra pro rozvoj obcí
- tranzitní přeprava přes území
- neexistence třídičky odpadů a zařízení pro zpracování bioodpadu
- útlum zemědělství a zastaralé objekty - velký počet chátrajících zemědělských budov
- nepříznivý demografický vývoj, rostoucí index stáří, úbytek kvalifikovaného obyvatelstva, nedostatek vysokoškolsky vzdělané pracovní síly
- nedostatek obvodních lékařů v menších obcích
- nedostatečná kapacita nabídky ubytovacích a restauračních služeb

Příležitosti

- kooperace se školami a podniky
- dotační programy zaměřené na rozvoj regionu
- dokončení rychlostní silnice R6
- oddělení motorové a nemotorové dopravy - dobudování cyklostezek
- podpora seniorů - rozvoj sociálních a ubytovacích služeb, terénní péče
- podpoření venkovských sídel - agroturistika
- rozvoj služeb cestovního ruchu

Hrozby

- odliv obyvatelstva - nárůst nezaměstnanosti, pokles kupní síly a zhoršení nabízených služeb
- nerovnoměrné využívání kapacit základních a mateřských škol
- nenaplněnost středních odborných škol - snížení kvality a nabídky služeb
- nerealizování záměrů týkajících se rozvoje pozemních komunikací, omezená obslužnost obcí díky havarijnímu stavu silnic

4.4 Aktéři regionálního rozvoje

Literatura uvádí tři základní aktéry regionálního rozvoje - těmi jsou stát, podniky a soukromé domácnosti.

Stát činí prostorová rozhodnutí, která jsou ovšem ovlivňována ostatními aktéry. Určuje rozmístění veřejných zařízení a tím podporuje kvalitu různých regionů. Jeho důležitost determinuje pravomoc strukturovat politické a sociální podmínky podporující soužití obyvatel a jejich ekonomickou aktivitu.

V rámci regionálního rozvoje podniky řeší otázky lokalizace svých závodů a rozhodují o tom, jaké činnosti v jednotlivých pobočkách soustředit. Svou mzdovou politikou ovlivňují trh práce a výši regionálního důchodu. Výše tohoto důchodu má vliv na poptávku po produktech vyráběných jak v regionu, tak i mimo něj.

Domácnosti dělají rozhodnutí z pohledu koncových spotřebitelů na trhu konečné produkce, lidského kapitálu na trhu práce a investorů na investičních trzích, čímž působí na regionální strukturu. [6]

Klíčovými aktéry regionálního rozvoje v SO ORP Cheb jsou:

- Město Cheb
- Lázeňské město Františkovy Lázně
- Ostatní obce SO
- Karlovarský kraj
- Stát
- Mikroregiony a DSO (mikroregion Chebsko, DSO Kamenné vrch, Euroregion Egrensis)
- Místní akční skupina MAS 21, o.p.s.
- ISS Cheb, Gymnázium Cheb, Svobodná chebská škola, SZŠ a VOŠ Cheb, FEK ZČU, PEF ČZU
- Malé a střední podniky - významní zaměstnavatelé [28]

5 Dotazníkové šetření

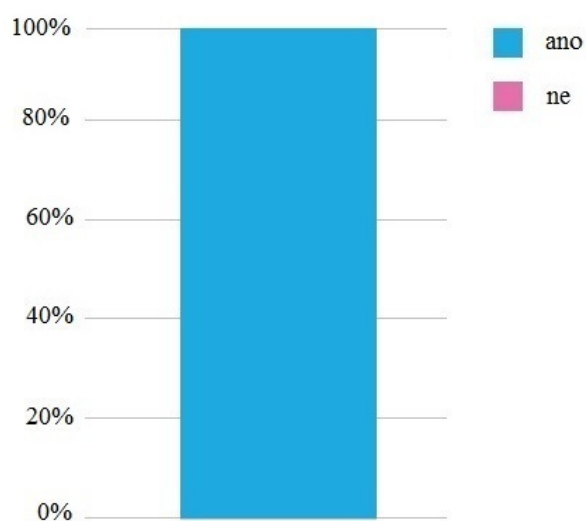
5.1 Metodika

Již z úvodu práce vyplývá, že se autor zaměřil na analýzu významu malých a středních podniků z pohledu osob vykonávajících samosprávu na daném území. Snahou je získat informace z praxe a porovnat je s teoretickými poznatky i charakterem území. Za tímto účelem bylo provedeno dotazníkové šetření mezi představiteli jednotlivých obcí SO ORP Cheb. Dotazník, který je součástí příloh, byl vytvořen v elektronické podobě a zaslán na obecní úřady prostřednictvím elektronické pošty. Obsahuje celkem 13 otázek, z nichž 11 je uzavřených a 2 otevřených. Kromě konkrétních otázek týkajících se působení MSP v regionu, jsou v dotazníku zařazeny také otázky, které zjišťují ryze subjektivní názory respondentů. Z 21 obcí autor obdržel celkem 18 vyplněných dotazníků. Návratnost tak činila přibližně 85%.

5.2 Vyhodnocení

5.2.1 Působení MSP v regionu (otázka č. 1)

Obr. č. 5: Působí na území Vaší obce MSP?

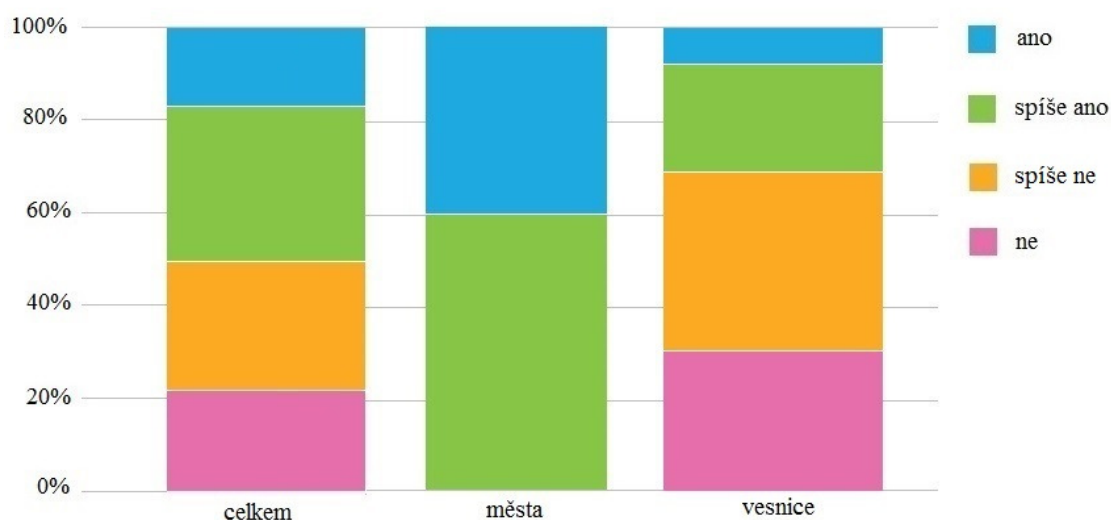
Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Autor se ve svém šetření nejprve dotazoval na přítomnost malých a středních podniků v obcích. Vycházel ze skutečnosti, že mezi respondenty jsou také zástupci vesnic, které mají méně než 200 obyvatel. Tato otázka byla zvolena z důvodu autorova předpokladu, že se v těchto nejmenších obcích žádné malé či střední podniky nenachází.

Předpoklad se však nepotvrdil, jelikož i v nejmenší vesnici se 134 obyvateli, malé a střední podniky působí. Kladně tedy odpověděli všichni respondenti. Výsledek na tuto otázku potvrzuje skutečnost, která také vyplývá z kapitol 3 a 4 - malé a střední podniky jsou široce rozšířené a tvoří velice hustou síť ekonomických subjektů.

5.2.2 MSP jako zdroj pracovních míst (otázka č. 2)

Obr. č. 6: Představují MSP ve Vaší obci významný zdroj pracovních míst?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Respondenti mohli u této otázky vybírat ze čtyř odpovědí - „ano“, „spíše ano“, „spíše ne“ a „ne“. Stejná škála možných odpovědí je také u dalších otázek, pokud nebude uvedeno jinak.

Bereme-li v úvahu veškeré odpovědi, pak se názory různí. Respondenti si v této otázce nebyli naprosto jistí, a proto jich nejvíce odpovídalo „spíše ano“ (33,3%) a „spíše ne“ (27,8%). S jistotou nesouhlasilo 22,2% a souhlasilo pouze 16,7%, což byla nejméně frekventovaná odpověď.

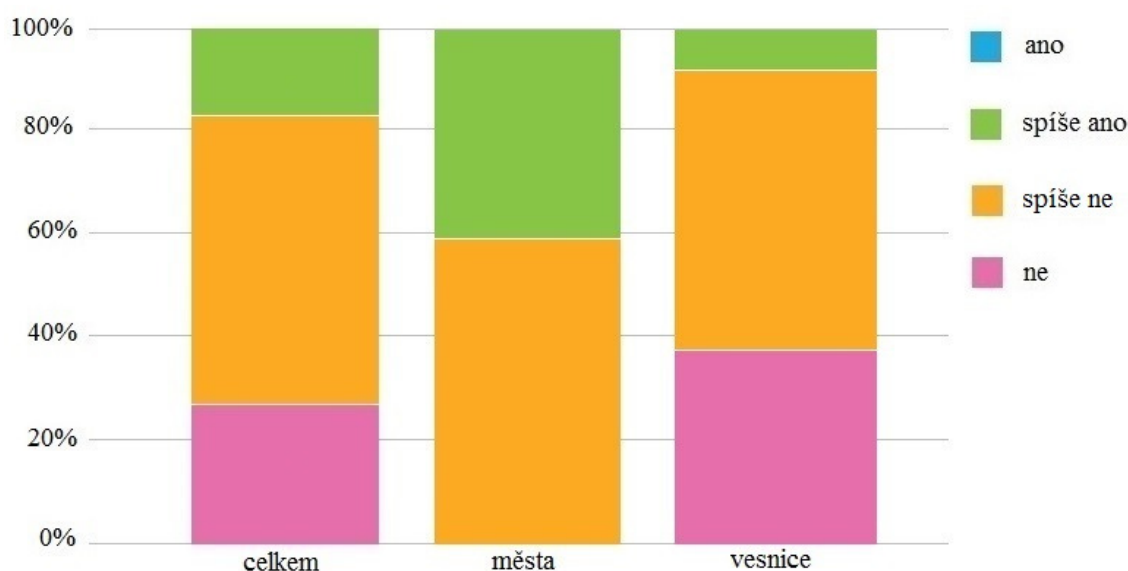
MSP jsou považovány za zdroj pracovních míst především ve městech. Ani jeden z respondentů nevybral možnost „spíše ne“ či „ne“. Pro „spíše ano“ se vyjádřilo 60% a pro „ano“ 40% obcí.

Naopak v menších obcích nemají MSP takový význam (z hlediska zaměstnanosti). Respondenti nejčastěji odpovídali „spíše ne“ (38,5%) a „ne“ (37,7%). „Spíše ano“ zvolilo 23,1% a „ano“ pouze 7,7% vyplňovatelů.

Z výsledků vyplývá, že význam MSP jako zdroje zaměstnanosti roste s velikostí obce. Důvodem může být skutečnost, že ve městech se nachází výrazně vyšší počet těchto ekonomických subjektů. Ty poskytují pracovní místa také obyvatelům malých obcí, kde nabídku pracovních pozic limituje nedostatečné množství firem.

5.2.3 MSP jako finanční zdroj (otázka č. 3)

Obr. č. 7: Generují MSP významnou částku do obecního rozpočtu?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Otázka je zaměřena především na finanční zdroj plynoucí z částky, kterou malé a střední podniky odvádí do obecního rozpočtu prostřednictvím daní.

Více než polovina (55,6%) dotázaných zvolila možnost „spíše ne“. Druhou nejčastější odpovědí bylo jednoznačné „ne“ (27,8%). Možnost „spíše ano“ tvořila 16,7% odpovědí. Jednoznačný souhlas nevyjádřil žádný z respondentů.

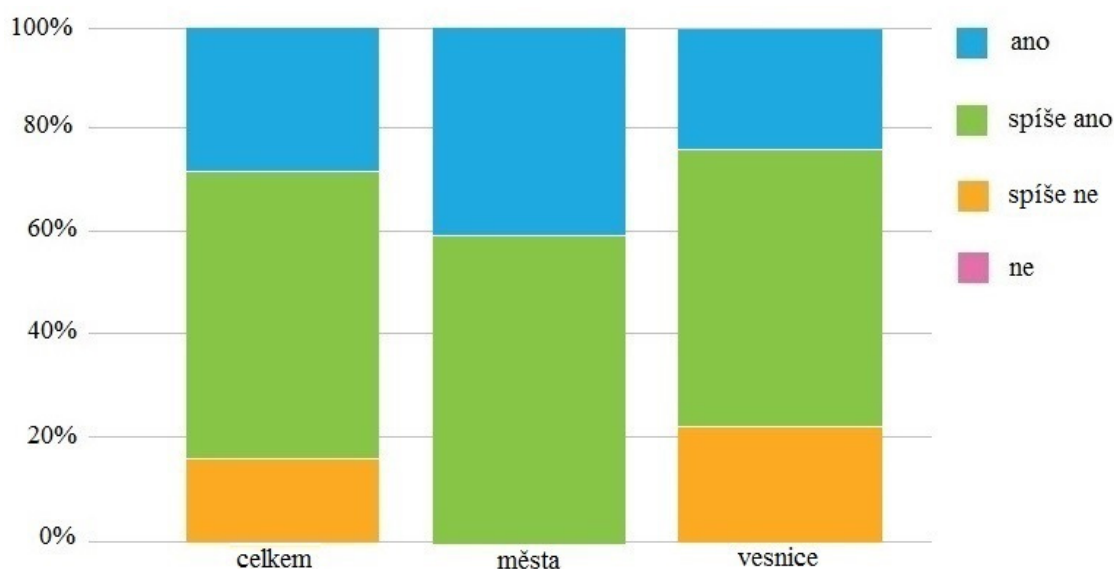
60% měst považuje generovanou částku do obecního rozpočtu za spíše nevýznamnou. Zbytek zástupců (40%) odpovědělo „spíše ano“.

V případě vesnic se respondenti nejvíce přikláněli k názoru, že MSP nejsou významným finančním zdrojem. I zde se nejčastěji vyskytovala odpověď „spíše ne“ (53.9%). Na rozdíl od měst bylo druhou nejčastější odpovědí „ne“ (38,5%). „Spíše ano“ odpovědělo pouze 7,7% dotazovaných.

Z odpovědí vyplývá, že obce nepovažují příjem plynoucí z činnosti MSP za příliš významný. Nejvíce negativních odpovědí pochází z nejmenších obcí.

5.2.4 MSP jako pozitivum pro regionální rozvoj (otázky č. 4, 5)

Obr. č. 8: Myslíte si, že MSP mohou mít pozitivní vliv na rozvoj obce?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

V kapitole 3 jsme se věnovali významu MSP a konkrétním faktorům regionálního rozvoje, které jsou podpořeny činností MSP. Tato otázka se zaměřuje na ryze subjektivní názor zástupců jednotlivých obcí.

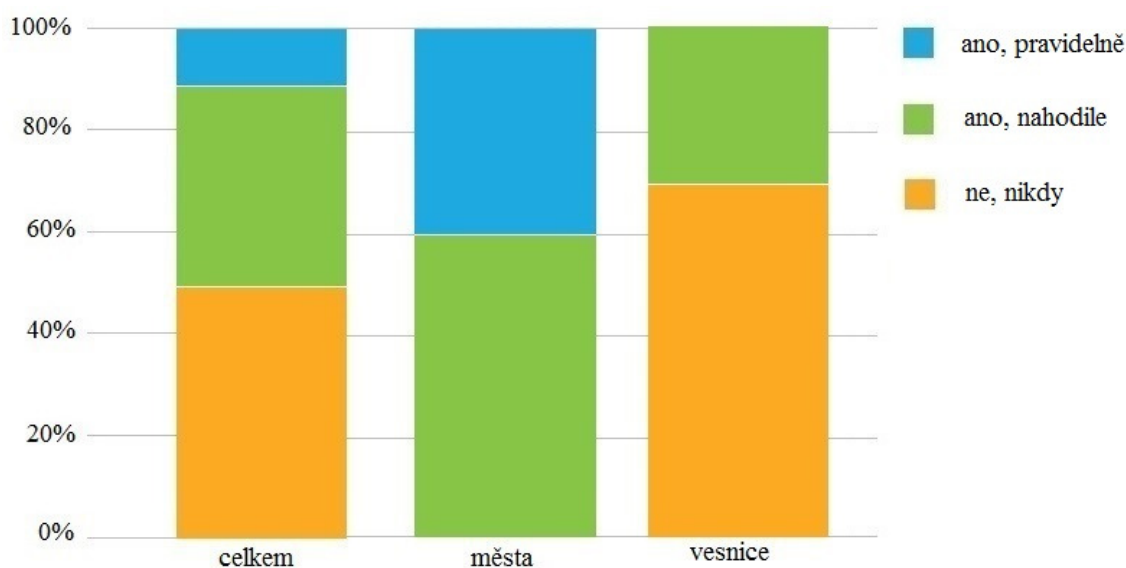
Respondenti se v celkových výsledcích shodli na tom, že malé a střední podniky mohou mít pozitivní vliv na rozvoj obce. Nikdo nevyjádřil jednoznačný nesouhlas. Více než polovina dotazovaných vybrala možnost „spíše ano“ (55,6%). Druhou nejčastější odpovědí bylo „ano“ (27,8%). Možnost „spíše ne“ tvořila na celkovém podílu 16,7%.

Zástupci měst se přiklonili pouze k souhlasným odpovědím. „Spíše ano“ označilo 60% a „ano“ 40% z nich.

Reprezentanti vesnic odpovídali různoroději, avšak nikdo nevyjádřil jednoznačný nesouhlas. Možnost „spíše ano“ (53,9%) byla opět nejčastěji zvolenou odpovědí. Jednoznačný souhlas a odpověď „spíše ne“ tvořili stejný podíl (23,1%).

Z odpovědí vyplývá, že si většina obecních představitelů uvědomuje důležitou roli, kterou hrají malé a střední podniky v rámci regionálního rozvoje.

Obr. č. 9: Podílí se MSP na projektech podporující rozvoj obce?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tato otázka přímo navazuje na předchozí. Respondenti odpovídali tak, aby byla charakterizována frekvence. Vybírali ze třech možností - „ano, pravidelně“; „ano, nahodile“; „ne, nikdy“.

V celé polovině dotazovaných obcí SO ORP Cheb se malé a střední podniky nepodílejí na projektech podporující rozvoj města. Ve 38,9% z nich se podílejí nepravidelně. Pouze v 11,1% se jedná o pravidelnou činnost MSP.

Ve městech je zainteresovanost MSP na projektech rozvoje běžnou praxí. Nejčastěji se malé a střední podniky podílejí nahodile, což uvedlo 60% respondentů. Zbylá část (40%) potvrdila pravidelnou spolupráci.

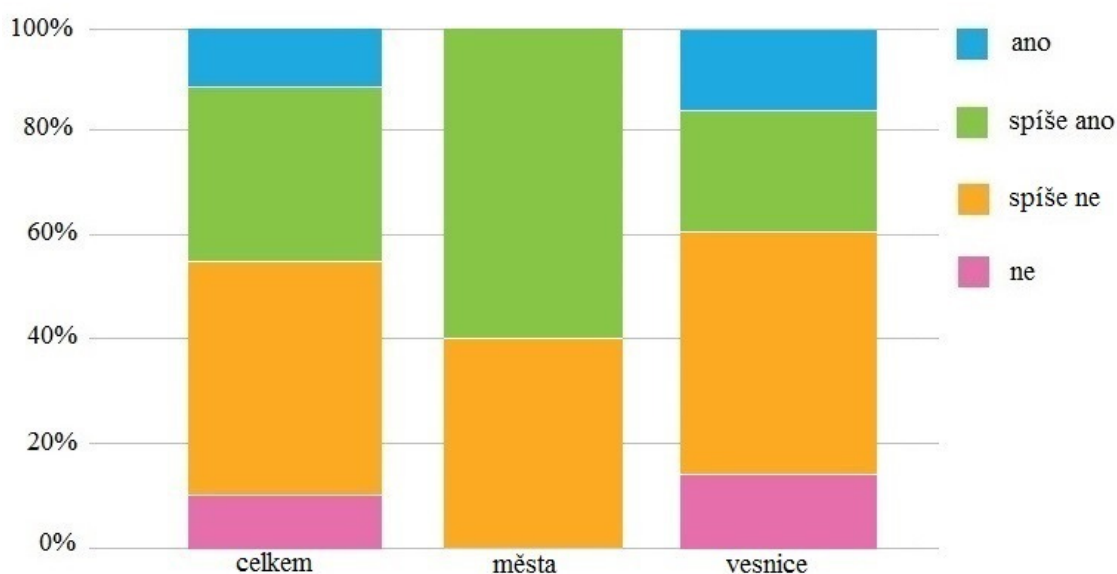
Naopak ve většině vesnic se malé a střední podniky na projektech podporující rozvoj obce nepodílejí vůbec. Uvedlo to 69,2% respondentů. Nepravidelně se podílejí ve 30,8% malých obcí.

Z odpovědí vyplývá, že velké obce jsou schopné (na rozdíl od vesnic) využívat potenciálu, který MSP představují pro rozvoj regionu.

Při porovnání odpovědí obou otázek docházíme k závěru, že v regionu existuje mezera ve spolupráci orgánů obcí s malými a středními podniky. Čím je obec větší, tím se tato mezera snižuje.

5.2.5 MSP jako zdroj atraktivity (otázky č. 6, 7)

Obr. č. 10: Myslíte si, že existence MSP může přilákat nové obyvatele?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Touto i následující otázkou se autor snažil zjistit, zda může činnost MSP pozitivně ovlivnit atraktivitu obce.

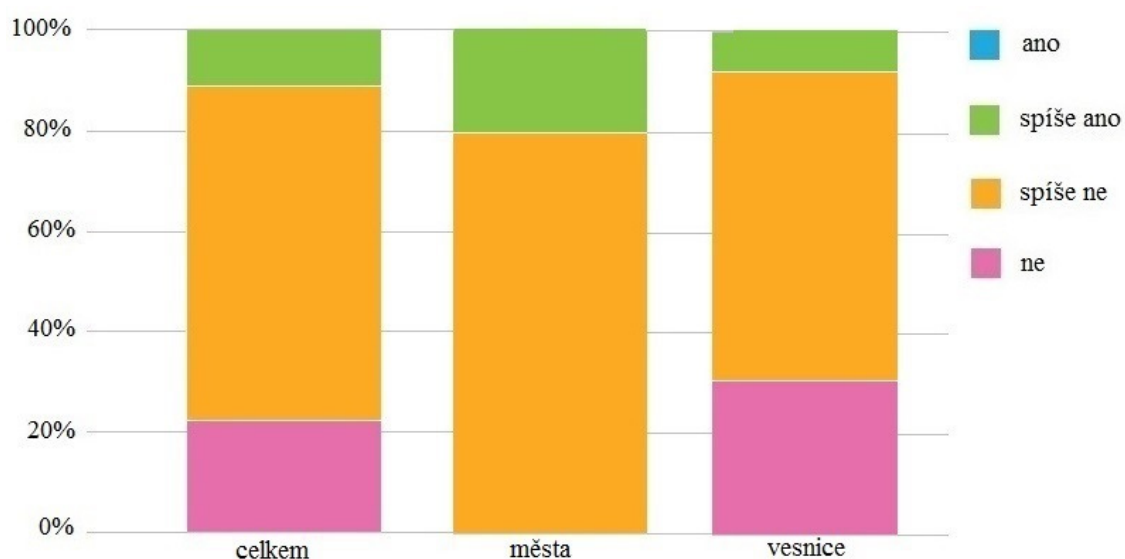
Na první otázku odpovědělo nejvíce respondentů možností „spíše ne“ (44,4%), druhou nejčastější odpovědí bylo „spíše ano“ (33,3%). Jednoznačné odpovědi „ano“ a „ne“ se poměrem shodovaly (11,1%).

V případě zástupců měst převažoval souhlas, možnost „spíše ano“ zvolilo 60% respondentů. Zbytek (40%) odpověděl „spíše ne“. Jednoznačné možnosti „ano“ a „ne“ nikdo nezvolil.

Zástupci vesnic využili celou škálu odpovědí. Nejčastěji volili „spíše ne“ (46,2%), druhá nejčastější odpověď byla „spíše ano“ (23,1%). Poměr zbylých možností je stejný (15,4%).

Při porovnání výsledků vyplývá, že zástupci měst si sice nejsou zcela jistí, ale přesto se domnívají, že MSP mohou nové obyvatele přilákat. Většina reprezentantů malých obcí má opačný názor, i když jsou mezi nimi i takoví, kteří jednoznačně souhlasí. Obecně nelze považovat strukturu MSP v regionu za příliš atraktivní pro nové obyvatele.

Obr. č. 11: Myslíte si, že MSP v obci motivují mladé lidi k tomu, aby zůstali?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

V této otázce se zaměříme na již stávající obyvatele, především mladé absolventy škol bez závazků. Při charakteristice regionu v předešlé kapitole byl zmíněn úbytek obyvatel vlivem vystěhování. Otázkou chtěl autor zjistit, zda názory zástupců obcí korespondují s touto skutečností.

Celkové výsledky poukazují na nesouhlas - 66,7% respondentů odpovědělo „spíše ne“, jednoznačné „ne“ tvoří 22,2% odpovědí. Možnost „spíše ano“ vybralo 11,1% dotazovaných. Jednoznačný souhlas žádný z reprezentantů nevyjádřil.

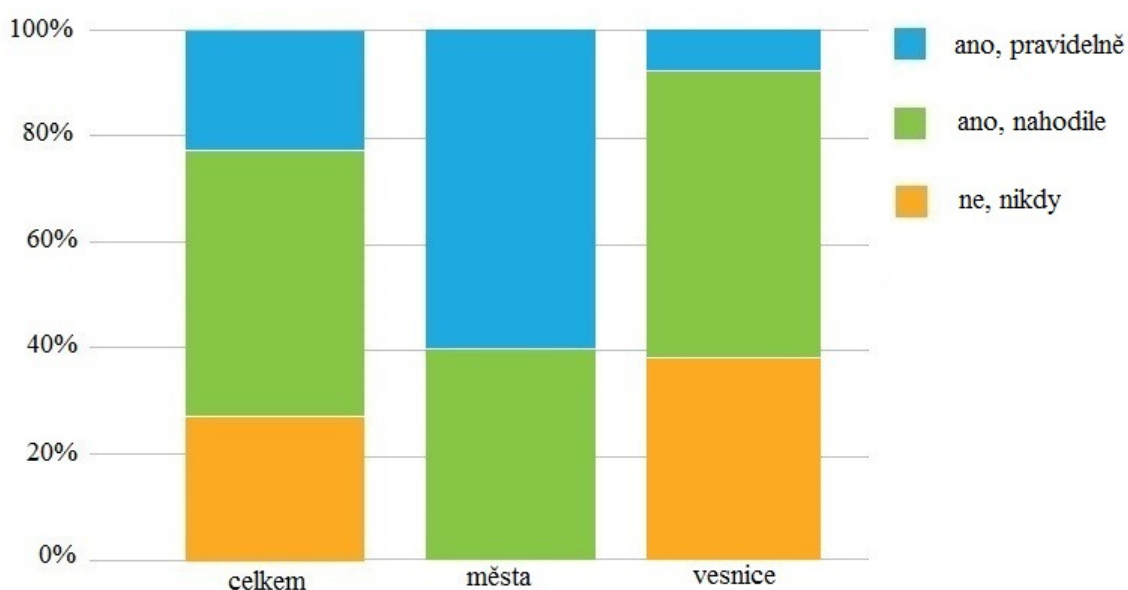
Zástupci měst se přiklonili k nesouhlasnému názoru - 80% z nich zvolilo možnost „spíše ne“. Zbylá část (20%) odpověděla „spíše ano“.

V případě vesnic nejčastější odpovědí bylo „spíše ne“ (61,5%). Jednoznačné „ne“ představuje 30,8% odpovědí. „Spíše ano“ označilo pouze 7,7% respondentů.

Z výsledků vyplývá, že správci jednotlivých obcí ve většině případů nepovažují současnou strukturu MSP za atraktivní pro mladé občany. Tento názor odpovídá skutečnosti popsané v kapitole 4.

5.2.6 MSP a sponzorství (otázka č. 8)

Obr. č. 12: Sponzorují MSP společenské či sportovní akce ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Cílem této otázky je zjistit, jestli a jak často se malé a střední podniky podílejí na pořádání společenských či sportovních akcí.

Respondenti nejčastěji volili možnost „ano, nahodile“ (50%). Jako druhá nejčastější odpověď byla „ne, nikdy“ (27,8%) a nejméně dotazovaných volilo možnost „ano, pravidelně“ (22,2%).

V 60% městech se MSP podílejí pravidelně a v ostatních (40%) nepravidelně.

Více než polovina zástupců malých obcí, resp. vesnic zvolilo možnost „ano, nepravidelně“, 38,5% z nich „ne, nikdy“. Pouze 7,7% respondentů odpovědělo „ano, pravidelně“.

Trend v odpovědích je zřetelný. Ve většině obcí jsou společenské a sportovní události pořádané ve spolupráci s malými a středními podniky. Ve městech MSP sponzorují tyto akce pravidelně, zatímco na vesnicích se jedná o nahodilou spolupráci. V nejmenších vesnicích MSP nespolupracují vůbec.

5.2.7 MSP jako negativum pro obec (otázky č. 9, 10)

Obr. č. 13: Považujete z nějakého důvodu činnost MSP za negativní pro obec?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tato otázka je, na rozdíl od předchozích, zaměřena na negativní hlediska spojená s činností MSP.

Dotazovaní nejčastěji žádná negativa neshledali. 66,7% z nich volilo odpověď „spíše ne“. Druhou nejčastější odpovědí bylo „spíše, ano“ (16,7%). Možnost „ano“ vybralo 11,1% respondentů. Nejmenší podíl tvoří odpověď „ne“ (5,6%).

Zástupci měst se shodli na stejné odpovědi. Všichni volili možnost „spíše ne“.

Celou škálu odpovědí využili reprezentanti vesnic. „Spíše ne“ volilo 53,9%, „spíše ano“ 23,1%, „ano“ 15,4% a „ne“ 7,7% respondentů.

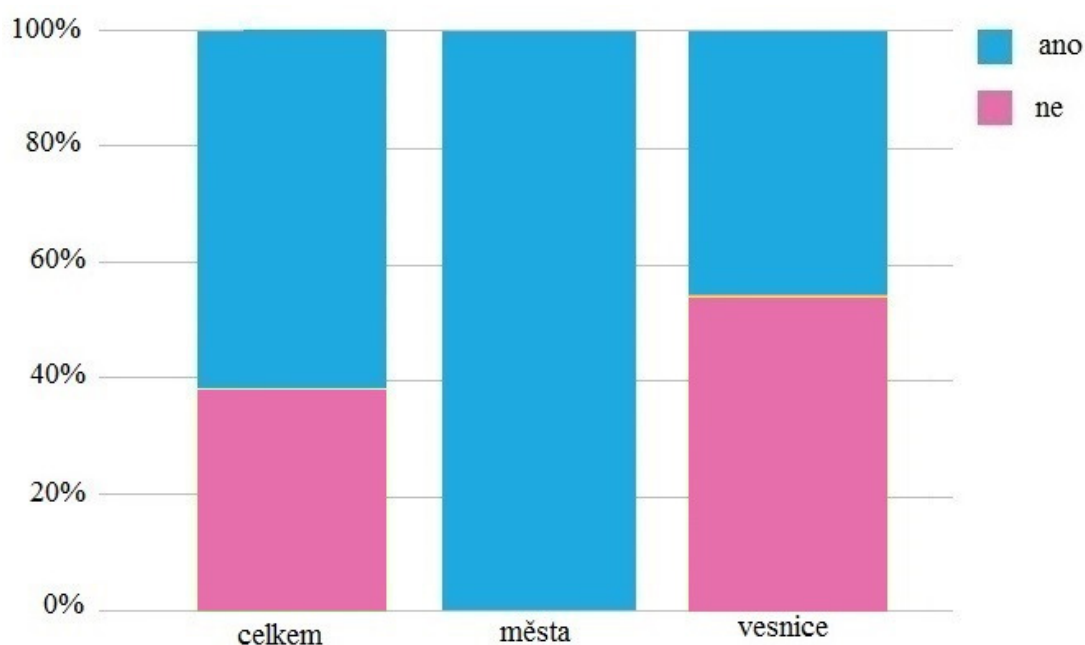
Z odpovědí je zřejmé, že respondenti považují činnost malých a středních podniků za pozitivní. Na konkrétní příklady negativ způsobených činností MSP se autor tázal

v samostatné otázce, na kterou byla požadována slovní odpověď. Reprezentanti měst neshledali žádná negativa. Zástupci malých obcí jmenovali několik negativních vlivů způsobených činností MSP. Jako negativa uváděli např. znečišťování komunikací a ovzduší, prašnost, poškozování silnic, nerespektování odvodnění cest, hluk způsobený kamionovou a zemědělskou dopravou.

Při celkovém pohledu na tuto problematiku můžeme konstatovat, že v rámci regionálního rozvoje nelze považovat činnost MSP za negativní.

5.2.8 MSP jako součást strategie obce (otázky č. 11, 12, 13)

Obr. č. 14: Existuje pro Vaši obec strategie rozvoje?

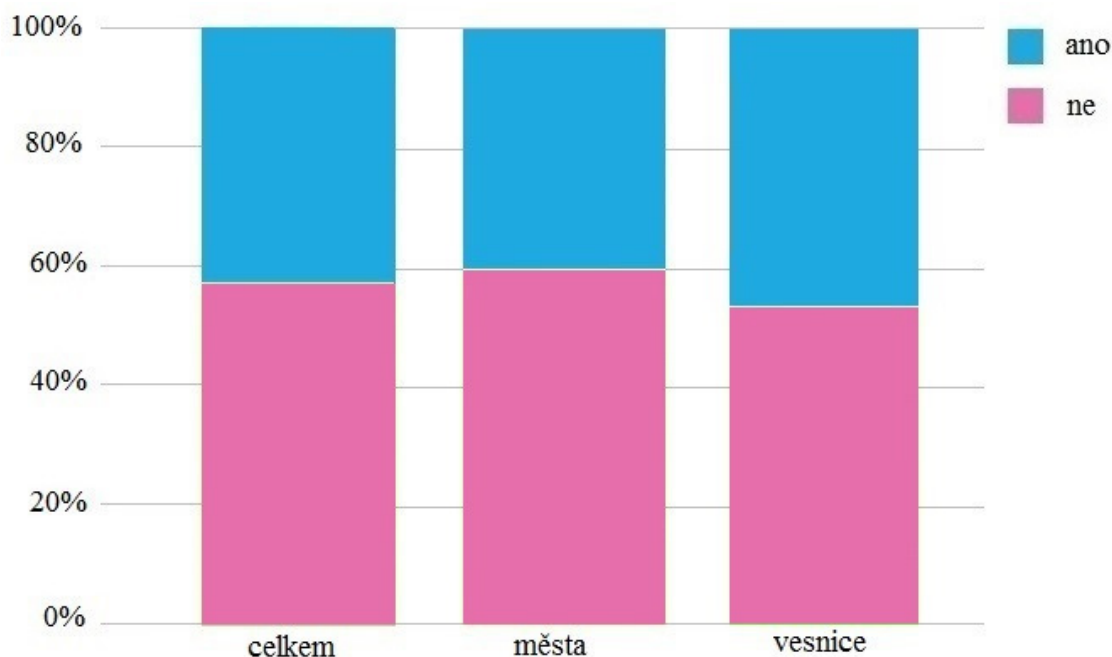
Zdroj: vlastní zpracování, 2015

U této i následující otázky mohli respondenti vybírat pouze ze dvou odpovědi - „ano“ či „ne“.

Autor chtěl nejprve zjistit, zda vůbec existují v jednotlivých obcích dokumenty strategického rozvoje. Tyto dokumenty zpravidla obsahují nejdůležitější vize a plány obce v delším časovém horizontu. [4]

Z celkového počtu obcí, existují dokumenty tohoto typu v 61,1% z nich, tedy celkem ve 12ti obcích. Vypracovanou strategii mají všechna města. U vesnic převažuje počet těch, které žádnou strategii nemají (53,9%).

Obr. č. 15: Je součástí Vaší strategie podpora MSP?

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Na tuto otázku odpovědělo celkem 12 obcí, tedy pouze ty, které potvrdily existenci dokumentů strategického rozvoje obce.

Pouze 7 z nich má ve své strategii rozvoje začleněnou podporu malých a středních podniků.

Respondenti uvedli, že tato podpora MSP spočívá např. v rozvoji průmyslových parků, poskytování rekvalifikačních kurzů, zadávání malých projektů, finančním spolupůsobením a vyčleňováním ploch k podnikání.

Závěr

Pozornost v této práci je zaměřena na sektor malých a středních podniků. Cílem bylo potvrdit či vyvrátit význam těchto ekonomických subjektů v rámci regionálního rozvoje.

Význam MSP je zřejmý již z teorií regionálního rozvoje. V lokalizačních teoriích je vyzdvihován efekt aglomeračních úspor, který plyne z blízkého umístění vyššího počtu firem v prostoru. Malé a střední firmy jsou vysoce koncentrované podnikatelské subjekty na českém trhu a v rámci aglomeračních efektů mohou zvyšovat svou konkurenceschopnost. Už samotný rozsah této podnikatelské struktury determinuje rozvoj technologií a inovací, které tyto podniky sdílí a dále zdokonalují. Z lokalizační teorie vychází také řada dalších. Například teorie exportní základny, která se zaměřuje na exportní odvětví. Malé a střední podniky tvoří na celkovém vývozu České republiky více než polovinu. Jejich síla spočívá především v exportu služeb. Další teorií dokazující význam MSP je teorie výrobních okrsků. Ta je zaměřena na dominantní centra a subdodavatele umístěné na periferii. Malé a střední podniky tvoří významnou dodavatelskou síť velkých firem, čili tvoří jakýsi motor velkých podniků. Specifický způsob spolupráce těchto firem nejvíce oceňuje teorie výrobních okrsků, která říká, že vysoký počet malých podniků je zdrojem regionálního rozvoje.

Statistická data dokazující význam malých a středních podniků byla popsána v kapitole třetí. Důraz byl kladen na zhodnocení MSP v rámci celé České republiky. Z tohoto důvodu byl charakterizován podíl sektoru MSP na celkové zaměstnanosti, zahraničním obchodu, inovacích a na vybraných ekonomických ukazatelích.

Autor se při svém zkoumání zaměřil na konkrétní region, jehož specifika byla charakterizována ve čtvrté kapitole. Stěžejní je však poslední kapitola, která je věnována vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření.

Výsledky poukazují na rozdílné názory zástupců měst a vesnic. Respondenti ve velké míře odpovídali na otázky opatrně, tedy odpověďmi typu „spíše ano“ a „spíše ne“. V řadě otázek byly souhlasné a nesouhlasné odpovědi vyrovnané. V jiných se respondenti přiklonili buď k jednoznačnému souhlasu či nesouhlasu. Zatímco ve městech jsou malé a střední podniky považovány za významné bezvýhradně, odpovědi reprezentantů malých obcí se v některých otázkách přiklání k opačnému názoru. Důvodem může být

rozdílný počet malých a středních podniků v jednotlivých oblastech. Z odpovědí je zřejmé, že s rostoucím počtem podnikatelských subjektů roste také jejich význam pro danou obec.

Všechny obce SO ORP potvrdily výskyt malých a středních podniků na svém území. Na otázku, zda tvoří malé a střední podniky významný zdroj pracovních pozic, respondenti odpověděli naprosto vyrovnaně. Přesně 50% z nich se přiklonilo k souhlasu a druhá polovina k nesouhlasu. Města odpověděla jednoznačně - 100% z nich souhlasí. Více než tři čtvrtiny vesnic naopak nesouhlasí. Nízký počet malých a středních podniků v menších obcích nepotřebuje velké množství pracovních sil. Mnoho obyvatel vesnic proto dojíždí do měst, což se v odpovědích na tuto otázku projevilo. Městské podniky jsou významné nejen z hlediska dané obce, ale také na regionální úrovni.

Ekonomický význam malých a středních firem pro obce není z odpovědí zřetelný. Více než 80% respondentů nesouhlasí s tvrzením, že malé a střední podniky generují významnou částku do obecního rozpočtu. Na této odpovědi se v zásadě shodla jak města, tak i vesnice. Obce považují za významné příjmy plynoucí z jiných zdrojů, např. z prodeje nemovitostí. Nicméně výsledek této otázky nikterak nezpochybňuje význam malých a středních podniků z hlediska regionálního rozvoje.

Více než 83% obcí považuje přítomnost malých a středních podniků za pozitivní faktor regionálního rozvoje. Názor všech měst je souhlasný. Města navíc potvrdila účast těchto ekonomických subjektů na projektech podporující rozvoj obce. Žádný z reprezentantů měst nevidí v činnosti malých a středních podniků negativa. Přibližně tři čtvrtiny zástupců vesnic si také myslí, že malé a střední podniky mohou mít pozitivní vliv na rozvoj obce. Pouze v 30% z nich se však tyto podniky podílejí na projektech podporující rozvoj obce. Na rozdíl od měst, malé obce jmenovaly několik negativ, která souvisí s činností MSP.

V otázce atraktivnosti byli respondenti spíše pesimističtí. Více než polovina nepovažuje současnou skladbu malých a středních podniků za faktor, který by mohl přilákat nové obyvatele. Zde se města a vesnice v názorech neshodují. Zástupci měst věří, že struktura malých a středních podniků může přilákat nové obyvatele. U vesnic převažuje nesouhlas. Pesimistický názor mají zástupci obcí i v případě motivace mladých občanů. Téměř 90% respondentů nesouhlasí s tvrzením, že místní malé a střední podniky motivují

mladé občany k tomu, aby zůstali. Shodují se jak velké, tak i malé obce. Vysoká míra úbytku vzdělaných občanů vlivem vystěhování je patrná i ze 4. kapitoly. Jedná se přitom o problém, který se nevyskytuje pouze ve sledovaném území, ale v celém Karlovarském kraji. Nejvyšší vzdělání má pouze 7% obyvatelstva, což je daleko za celorepublikovým průměrem, který činí 12%. Vedení kraje již implementovalo plán pro udržení vysokoškolsky vzdělaných pracovníků. Ten spočívá v poskytování finančních stipendií. Absolventi pak mohou v kraji pracovat či podnikat bez nutnosti navrácení poskytnutých finančních příspěvků. Podmínkou je návrat do kraje po úspěšném dokončení studia. [24] V tomto opatření lze nalézt jak výhody, tak i několik mezer. Pro území je důležité zajistit dostatečný počet kvalifikované pracovní síly. V budoucnu toto opatření jistě zabezpečí přítomnost vysokoškolsky vzdělaných pracovníků, což je velice pozitivní. Budou podnikatelské subjekty schopné nabídnout těmto pracovníkům vhodné pracovní pozice a odpovídající platového ohodnocení? Pro jaké obory bude v kraji uplatnění? Tyto otázky představují hlavní nedostatky. Autor se domnívá, že opatření by mělo být více provázané s podnikatelskou strukturou v kraji, především se sektorem malých a středních podniků, které tvoří významnou většinu a jsou finančně i kapacitně omezené.

Sponzorská činnost v SO ORP Cheb je na dobré úrovni. Malé a střední podniky přispívají na společenské a sportovní akce téměř v 75% obcí. Odměnou za tuto činnost je možnost bezplatné propagace v místě konání události. Sponzorství souvisí s vyžitím v obci a je důležité z hlediska zajištění spokojenosti obyvatel. Malé a střední podniky mají v této oblasti zásadní význam.

Pro obce je důležité, aby si uvědomily potenciál malých a středních podniků v rámci regionálního rozvoje. Z tohoto důvodu můžeme považovat za stěžejní, aby každá obec měla zpracovanou strategii rozvoje, ve které je zahrnuta také podpora těchto podnikatelských subjektů. Jak již bylo zmíněno v kapitole 3 - podpora činnost MSP vede k ekonomickému oživení celého regionu. Ačkoliv většina obcí má zpracovanou strategii rozvoje, jen malá část těchto obcí zahrnula do strategie také podporu malých a středních firem. V tomto ohledu autor vidí značné nedostatky.

Přínosem práce je právě dotazníkové šetření, které bylo provedeno mezi představiteli obcí SO ORP Cheb. Na začátku autor vycházel z hypotézy, která předpokládala, že MSP jsou významné z hlediska regionálního rozvoje daného regionu. Výsledky dotazníkového šetření tuto skutečnost potvrdily, ačkoliv autor narazil na některá úskalí, která spočívají především v nedokonalé spolupráci mezi obcemi a MSP.

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Mapa rozdělení Karlovarského kraje dle SO ORP.....	27
Obr. č. 2: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Cheb v letech 2001 - 2013	28
Obr. č. 3: Struktura obyvatel regionu	29
Obr. č. 4: Vývoj indexu stáří v regionu v letech 2001 - 2013	29
Obr. č. 5: Působí na území Vaší obce MSP?	40
Obr. č. 6: Představují MSP ve Vaší obci významný zdroj pracovních míst?	41
Obr. č. 7: Generují MSP významnou částku do obecního rozpočtu?	42
Obr. č. 8: Myslíte si, že MSP mohou mít pozitivní vliv na rozvoj obce?.....	43
Obr. č. 9: Podílí se MSP na projektech podporující rozvoj obce?.....	44
Obr. č. 10: Myslíte si, že existence MSP může přilákat nové obyvatele?	45
Obr. č. 11: Myslíte si, že MSP v obci motivují mladé lidi k tomu, aby zůstali?	46
Obr. č. 12: Sponzorují MSP společenské či sportovní akce ve Vaší obci?	47
Obr. č. 13: Považujete z nějakého důvodu činnost MSP za negativní pro obec?.....	48
Obr. č. 14: Existuje pro Vaši obec strategie rozvoje?.....	49
Obr. č. 15: Je součástí Vaší strategie podpora MSP?	50

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Procentuální podíl MSP na počtu ek. subjektů v letech 2009 - 2013	22
Tab. č. 2: Procentuální podíl MSP na zaměstnanosti v období 2009 - 2013	22
Tab. č. 3: Procentuální podíl MS na výkonech v období 2009 - 2013	23
Tab. č. 4: Procentuální podíl MSP na účetní přidané hodnotě v období 2009 - 2013	23
Tab. č. 5: Procentuální podíl MSP na mzdových nákladech v období 2009 - 2013.....	24
Tab. č. 6: Procentuální podíl MSP na investicích v období 2009 - 2013	24

Seznam zkratek

aj.	a jiné
CŽV	celoživotní vzdělávání
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
ČZU	Česká zemědělská universita
Dr.	Doktor
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
DSO	dobrovolný svaz obcí
EU	Evropská unie
FEK	fakulta ekonomická
FO	fyzická osoba
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
Ing.	inženýr
ISŠ	Integrovaná střední škola
Kč	korun českých
KO	komunální odpad
KV	Karlovy Vary
mil.	milion
MSP	malé a střední podniky
MŠ	mateřská škola
NUTS	La Nomenclature des Unités territoriales Statistiques (nomenklatura územně statistických jednotek)

o.p.s.	obecně prospěšná společnost
o.s.	oblastní sdružení
OSVČ	osoby samostatně výdělečně činné
ORP	obec s rozšířenou působností
p.o.	příspěvková organizace
PEF	Provozně ekonomická fakulta
PO	právnícká osoba
SKO	směsný komunální odpad
SOŠ	střední odborná škola
SO	správní obvod
SŠ	střední škola
SRN	Spolková republika Německo
SZSS	Správa zdravotních a sociálních služeb
SZŠ	střední zdravotnická škola
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
tzv.	takzvaný
SWOT	analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
VOŠ	vyšší odborná škola
VVN	velmi vysoké napětí
ZČU	Západočeská univerzita
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

Seznam použité literatury

Monografické publikace

- [1] BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ David. *Teorie regionálního rozvoje: Nástin, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3
- [2] CÍSAŘ, Jaromír a kol. *Drobné podnikání*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1996. ISBN 80-7079-955-2
- [3] ČADIL, Jan. *Regionální ekonomie. Teorie a aplikace*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010 ISBN 978-80-7400-191-8
- [4] HRABÁNKOVÁ, Magdaléna. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2011. ISBN 978-80-7204-752-9
- [5] JÁČ, Ivan, RYDVALOVÁ, Petra, ŽIŽKA, Miroslav. *Inovace v malém a středním podnikání*. Brno: Computer Press, 2005. ISBN 80-251-0853-8
- [6] JEŽEK, J. a kol. *Regionální rozvoj*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0462-9
- [7] MACHÁČEK, Jaroslav, TOTH, Petr, WOKOUN, René. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1836-7
- [8] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006. ISBN 80-239-7497-1
- [9] PAVLÁK, M. *Ekonomika malých a středních podniků*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2013. ISBN 978-80-261-0268-7
- [10] SYNEK, Miloslav, KISLINGEROVÁ, Eva a kol. *Podniková ekonomika*. 5. přepracované a doplněné vydání, Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-336-3
- [11] VEBER, Jaromír, SRPOVÁ, Jitka a kol., *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4520-6
- [12] VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.

- [13] VOJÍK, Vladimír. *Specifika podnikání malých a středních podniků v tuzemsku a zahraničí*. 1. Vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-534-2
- [14] WOKOUN, René, Malinovský Jan a kol., *Regionální rozvoj: Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-0

Elektronické seriálové publikace

- [15] HUČKA, Miroslav, KUTCHERAUER, Alois, TOMÁNEK, Petr. Metodologická východiska zkoumání regionálních disparit. [online elektronický časopis] *Regionální disparity*, 2008, 5-32, ISSN 1802-9450 [citováno 10.2.2015]
Dostupné z: http://disparity.idealnihosting.cz/dokumenty2/RD_0802.pdf
- [16] SUCHÁČEK, Jan. Územní nerovnosti v teoriích regionálního rozvoje. [online elektronický časopis] *Regionální disparity*, 2008, 33-61, ISSN 1802-9450 [citováno 10.2.2015]
Dostupné z: http://disparity.idealnihosting.cz/dokumenty2/RD_0802.pdf

Právní předpisy

- [17] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Kvalifikační práce

- [18] TLUČHOŘ, Jan. Vliv cestovního ruchu na rozvoj regionu a podniků v něm působících. Plzeň, 2011. Disertační práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Ostatní zdroje

- [19] Businessinfo. *Definice MSP* [online]. 21. 10. 2009 [citováno 10. 3. 2015]
Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/uplatnovani-nove-definice-maleho-a-3760.html>
- [20] ČADIL, Jan. *Regionální diferenciací růstu a difuze inovace*. [online] [citováno 10. 2. 2015] Dostupné z:
http://www.agris.cz/Content/files/main_files/59/137351/cadil.pdf
- [21] České noviny. *Cheb má šanci být napojen na německou elektrifikovanou železnici*. [online]. 02.03.2015 [citováno 5. 3. 2015] Dostupné z:
<http://magazin.ceskenoviny.cz/zpravy/cheb-ma-sanci-byt-napojen-na-nemeckou-elektrifikovanou-zeleznici/1187680>

- [22] Český statistický úřad. *Malé a střední firmy v ekonomice ČR v letech 2003-2010* [online]. 30.12.2011 [citováno 4. 3. 2015] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20534676/116111a.pdf/9c378e0f-d77a-4f21-bf3e-e4ed35cb1122?version=1.0>
- [23] Hospodářské noviny. *V Chebu se rozšíří průmyslová zóna o další tisícovku pracovních míst* [online]. 25. 5. 2014 [citováno 10. 3. 2015] Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-62238590-v-chebu-se-rozsiri-prumyslova-zona-o-dalsi-tisicovku-pracovnich-mist>
- [24] Idnes.cz. *Kraj schválil stipendia pro studenty. Za peníze se upíšíou k návratu* [online]. 4. 8. 2014 [citováno 25. 3. 2015] Dostupné z: http://www.vary.idnes.cz/stipendium-pro-studenty-karlovarsky-kraj-fj1-/vary-zpravy.aspx?c=A140806_2088289_vary_zpravy_mav
- [25] MAS21. *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.* [online]. Srpen 2014 [citováno 13. 3. 2015] Dostupné z: http://mas21.cz/wp-content/uploads/2014/08/text_pracovni_verze_MAS21_final.pdf
- [26] Metodická podpora regionálního rozvoje. *Regionální rozvoj* [online]. [citováno 4. 3. 2015] Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>
- [27] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2013* [online]. 10.7.2014 [citováno 11. 3. 2015] Dostupné z: http://www.mpo.cz/assets/cz/podpora-podnikani/msp/2015/1/Zprava_o_vyvoji_MSP_2013.pdf
- [28] *Strategie území správního obvodu ORP Cheb* [online]. 3.2.2015 [citováno 13. 2. 2015] Dostupné z: http://www.cheb.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=5091&id_dokumenty=951871

Seznam příloh

PŘÍLOHA A: Přehled sociálních služeb a jejich poskytovatelů v regionu.....	63
PŘÍLOHA B: Seznam znečišťovatelů ovzduší na území ORP Cheb.....	64
PŘÍLOHA C: Dotazník.....	65

PŘÍLOHA A: Přehled sociálních služeb a jejich poskytovatelů v regionu

Poskytované služby	Poskytovatelé	
	Počet	Název
azylové domy	2	Diecézní charita Plzeň; Pomoc v nouzi, o.p.s.
denní stacionáře	1	SZSS Cheb, p.o.
domovy pro seniory	4	Amica Centrum, s.r.o.; Domov pro seniory: "Skalka v Chebu"; "Spáleniště v Chebu; Domov pro seniory v Chebu
domovy na půl cesty	2	Pomoc v nouzi, o.p.s.
intervenční centrum	1	Pomoc v nouzi, o.p.s.
krizová pomoc	1	Diecézní charita Plzeň
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	Kotec, o.p.s.; SZSS Cheb, p.o.; Útočiště, o.p.s.
odborně sociální poradenství	4	Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o.p.s.; Hospic Sv. Jiří, o.p.s.; Sociální služby, p.o.
osobní asistence	2	Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o.p.s.; Joker o.s.
raná péče	1	SZSS Cheb, p.o.
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1	Útočiště, o.p.s.
sociálně terapeutické dílny	1	Joker, o.s.
terénní programy	1	Kotec, o.p.s.
domov pro osoby se zdravotním postižením	1	SZSS Cheb, p.o.
domov se zvláštním režimem	1	Czech-real CB, s.r.o.
chráněné bydlení	2	Domov pro osoby se zdravotním postižením "Pata" v Hazlově, p.o.; Chráněné bydlení MRAVENEK, s.r.o.
kontaktní centrum	1	Kotec, o.p.s.
nízkoprahová denní centra	1	Diecézní charita Plzeň
Noclehárny	1	Diecézní charita Plzeň
odlehčovací služby	1	SZSS Cheb, p.o.
pečovatelské služby	2	Město FRL, SZSS Cheb, p.o.
průvodcovské a předčitatelské služby	1	TyfloCentrum KV, o.p.s.
sociální rehabilitace	3	Diecézní charita Plzeň; Fokus Mladá Boleslav sdružení pro péči o duševně nemocné; TyfloCentrum KV, o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle dat registru poskytovatelů sociálních služeb, 2015

PŘÍLOHA B: Seznam znečišťovatelů ovzduší na území ORP Cheb

Název	Místo
AGRO & KOMBINÁT Dolní Žandov, s.r.o.	Okrouhlá u Chebu
Agrona, a.s. - Agroslužby Cheb	Cheb, Nebanice
apt Products s.r.o.	Dolní Dvory
Basalt CZ s.r.o.	Libá
České dráhy, a.s.	Cheb, Nebanice
Českomoravský beton, a.s.	Hradiště u Chebu
Delta Cheb Plus s.r.o.	Jesenice u Chebu
ELROZ a.s.	Plesná
EURON STEEL s.r.o.	Cheb
EFORK s.r.o.	Cheb
HB PRINT, s.r.o.	Cheb
HF-Czechforge s.r.o.	Hradiště u Chebu
Holz Schiller s.r.o.	Cheb
Chebská obalovna, spor. S.r.o.	Hradiště u Chebu
CHEVAK Cheb, a.s.	Hradiště u Chebu
Jan Učík - soukromá stavební firma	Cheb
JSP International, s.r.o.	Dolní Dvory
KERAPO SALVAP, s.r.o.	Plesná
KOVO Engineering s.r.o.	Cheb
LB MINERALS, s.r.o.	Skalná, Vonšov, Velký Luh
LUKAS CZ spol. s.r.o.	Skalná
Město Cheb - kotelna	Cheb
MH Energo s.r.o. - Františkolázeňská výtopna, s.r.o.	Františkovy Lázně
NEKOTEX s.r.o.	Cheb
Ofsetový Tisk Cheb, s.r.o.	Hradiště u Chebu
Pavel Dragoun - Kamenolom Slapany	Háje u Chebu
SAP TRADING s.r.o. - ECO-CLEAN - rychločištěrna oděvů	Cheb
SCHNEEBERGER Mineralgusstechnik s.r.o.	Cheb
Stanislav Musil, s.r.o.	Cheb
Strojírny Cheb, a.s.	Cheb
Strunal CZ, a.s.	Luby
Telefónica Czech Republic, a.s.	Cheb
TEREA Cheb s.r.o.	Cheb, Plesná
THERMO & co, S.R.O.	Cheb
Tesco Stores ČR a.s.	Cheb

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČHMÚ, 2015

PŘÍLOHA C: Dotazník

Malí a střední podnikatelé v regionálním rozvoji SO ORP Cheb

Vážení zástupci obcí SO ORP Cheb,

žádám Vás o vyplnění dotazníku pro účely mé bakalářské práce na téma „podniky a podnikání v regionálním rozvoji“.

MSP = malé a střední podniky (tedy fyzické či právnické osoby s 0 - 249 zaměstnanci)

Odpovědi zakroužkujte.

Název obce: Počet obyvatel:

- 1) Působí na území Vaší obce MSP? *ano* *ne*
- 2) Představují MSP ve Vaší obci významný zdroj pracovních míst?
ano *spíše ano* *spíše ne* *ne*
- 3) Generují MSP (prostřednictvím daní) významnou částku do obecního rozpočtu?
ano *spíše ano* *spíše ne* *ne*
- 4) Myslíte si, že MSP mohou mít pozitivní vliv na rozvoj obce?
ano *spíše ano* *spíše ne* *ne*
- 5) Podílí se MSP na projektech podporující rozvoj obce?
ano, pravidelně *ano, nahodile* *ne, nikdy*
- 6) Myslíte si, že existence MSP může přilákat nové obyvatele?
ano *spíše ano* *spíše ne* *ne*
- 7) Myslíte si, že MSP v obci motivují mladé lidi k tomu, aby zůstali?
ano *spíše ano* *spíše ne* *ne*
- 8) Sponzorují MSP společenské či sportovní akce ve Vaší obci?
ano, pravidelně *ano, nahodile* *ne, nikdy*
- 9) Považujete z nějakého důvodu činnost MSP za negativní pro obec?
ano *spíše ano* *spíše ne* *ne*
- 10) Z jakého důvodu považujete činnost MSP za negativní? Stručně vysvětlete.
.....
.....
- 11) Existuje pro Vaši obec strategie rozvoje? *ano* *ne*
- 12) Je součástí rozvojové strategie obce také podpora MSP? *ano* *ne*
- 13) V čem spočívá podpora MSP? Stručně vysvětlete.
.....
.....

Abstrakt

APOŠTOL, Ladislav. *Podniky a podnikání v regionálním rozvoji*. Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 62 s., 2015

Klíčová slova: podnikání, malé a střední podniky, region, regionální rozvoj, SO ORP Cheb, dotazníkové šetření, analýza, výzkum

Předmětem prezentované bakalářské práce „Podniky a podnikání v regionálním rozvoji“ je zhodnocení významu malých a středních podniků v rámci regionálního rozvoje SO ORP Cheb. První kapitola je zaměřena na definování základních pojmů souvisejících se zkoumanou problematikou. Další část se věnuje teoriím regionálního rozvoje se zaměřením na analýzu malých a středních podniků. Třetí kapitola analyzuje činnost malých a středních podniků v rámci České republiky. Další kapitola charakterizuje vybraný region. Součástí je analýza faktorů majících vliv na regionální rozvoj a SWOT analýza. Poslední kapitola hodnotí výsledky dotazníkového šetření. Toto šetření je zaměřeno na názory představitelů jednotlivých obcí v regionu.

Abstract

APOŠTOL, Ladislav. *Enterprises and entrepreneurship in regional development*. Bachelor's thesis. Cheb: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 62 p., 2015

Keywords: entrepreneurship, small and medium-sized enterprises, region, regional development, SO ORP Cheb, questionnaire, analysis, survey

The aim of the submitted Bachelor's thesis titled „Enterprises and entrepreneurship in regional development“ is to evaluate an importance of small and medium-sized enterprises within the regional development in SO ORP Cheb. The first chapter is focused on defining fundamental terms related to the examined issue. Next part discusses regional development theories with concentration on analysis of small and medium-sized enterprises. The third chapter is dedicated to analysis of small and medium-sized enterprises within the Czech Republic. Next section contains issues of the chosen region. Analysis of factors that have an impact on regional development and SWOT analysis are included. The last chapter evaluates questionnaire survey outcomes. This questionnaire is focused on particular opinions of municipal representatives.